Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...най 1921 оной ... 21нэз гарана | № 35 (13659) | 1972 оной февралиин 11, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Гүрэнэй худалдаа наймаанай, эд хэрэглэгшэдэй кооперациан хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай VII съезд

Союзуудай байшангай Колонно зал соо гүрэнэй худалдаа наймаанай ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай VII съезд февралиин 9-дэ нээгдээ. Профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ А. Г. Шалаурова тоосоото элидхэл хэбэ.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада орон доторхи магазинуудай тоо гурбанай нэгэ хуби шахуугаар нэмэһэн байна. Мүнөө сагай худалдаа наймаанай шэнэ центрнүүд, универмагууд, складууд, холодильнингууд, эд хадагалха газарнууд, нийтын эдеэ хоолой үйлэдбэринүүд баригдаа. Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха түрүү онол арганууд амжалтатайгаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда предприятинуудые оруулха хүдэлмэри профсоюзай комитедүүдэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар эдэ һалбаринуудта бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Съездын делегадууд мүн баһа профсоюзай ЦК-гай шалгалтын комиссиин тоосоое сонособо. Элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ эхилэнхэй.

...ССР СОЮЗАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ АЖАЛАЙ АМЖАЛТААР УГТАЯ!

Буряадай АССР-эй барилга болон хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай, проектнэ эмхинүүдэй хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 1972 оной

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...дэнэр, барилга болон хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин, барил... материалнуудай промышленностиин пред...нуудай, проектнэ эмхинүүдэй хү...ришэд, алба хаагшад, инженерно-техни...кэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүдэй тү...шэд, 1971 оной хүдэлмэриин үрэ дүн ...лхо, республикын капитальна барилгын ...2 оной зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ зуу... республикынгаа арадай ажахын бүхы ...ринуудые хүгжөөхэ капитальна һомолол... ...мжээнэй хурдан түргэнөөр ургажа бай... ...омог баяртайгаар тэмдэглэнэбди. Энэ ха... ...роной зүүн зүгэй районуудые хурдан ...нөөр хүгжөөхэ гэһэн КПСС-эй түүхэтэ ...V съездын шиидхэбэриин бодотоор бэе...лэгдэжэ байһые гэршэлнэ.

...спубликын барилгашад 1971 ондо 1970 ...оноо 14 процентээр ехэ капитальна һо...молго хэрэглэһэн, 13 процентээр үлүү ехэ ...лга-хабсаралгын хүдэлмэри хэһэн, 16 ...центээр үлүү олон гол фонднуудые ашаг...лада оруулһан байна.

...971 ондо Сэлэнгын целлюлозно-картоной ...бинадай ТЭС-эй турбина ба 2 котел ашаг...лада үгтөө; 35 киловаттһаа дээшэ хүсэтэй ...рын элшэ дамжуулха 283 километрэй ..., хэрэглэлэй 1220 километрэй сеть, ...а дээрээ 26 мянган киловольт-ампер...эй трансформаторна подстанци. Зэдын ...рам-молибденэй комбинадай шанаржуул... фабрика, жэл соо 10 мянган тонно зүйл... үйлэдбэрилхэ Улаан-Үдын кондитер... фабрика, Онохойн комбинадай жэлдээ ... мянган кубометр зомгооһоной плитэ үй...рилхэ цех болон бусад промышленна ...нүүд баригдажа дүүргэгдэә.

...деэгэй барилгашад 8 мянган толгой ... бодо малай, 90 мянган хонидой, 12 ...ан гахайн, 57 мянган шубуудай байра ...лалгада тушааба.

...мта дээрээ республика доторнай 256 ...ан дүрбэлжэн метр байрын талмай, 5300 ...дэй һураха һургуули, 1000 үхибүү хү...үүлхэ саад, ясли, 100 оротой больница ...лгада оруулагдаа. Улаан-Үдэдэ инвали...й гэр, республикын санэпидстанциин бай... Гусиноозерск, Турунтаево ба Хэжэнгэдэ ...удалай эрилтэ хангаха комбинанууд, За...екда хубсаһа хунар угааха, химическэ ...р сэбэрлэхэ предприяти мүн лэ ашаг...лада оруулагдаһан байна.

...рилга-заһабарилгын трестын, «Бурят...колхозстрой» нэгэдэлэй, «Бурятцелин...» трестын Хурамхаанай 3-дахи СМУ-..., Галуута-Нуурай 697-дохи ПМК-гай, 802-... мостопоездын, «Востоксантехмонтаж», ...химмонтаж» трестнүүдэй хабсаралгын ...лениннүүдэй, Улаан-Үдын гэр барилгын ...инадай, 56-дахи оньһожоруулагдамал ко... коллективүүд жэлэйнгээ түсэбые, аба... ...циалис уялгануудаа дүүргээ.

...ядай барилгын управлениин Улаан-Үдын ...рилгын комбинадай Г. И. Песковой, ...хи СМУ-гай П. С. Кушнаревой, 7-дохи ...-гай А. Г. Зубковой хүтэлбэрилдэг ажа... тоосооной комплексно, «Бурятцелин...» трестын 589-дэхи ПМК-гай А. С. Ко...вой даадаг комплексно, «Востоксантех...аж» трестын барилгын управлениин ... Назаровай, В. И. Усольцевой даадаг ...рагшадай ажахын тоосооной комплексно, ...сибэлектромонтаж» трестын управлениин ... Яньковой ба Р. Н. Джикаевай даадаг ...анууд ехэ бүтээсэ туйлаһан юм. ...дахи филиалай Е. Е. Трифоновэй, В. Н. ...никовэй, 3-дахи филиалай Н. Т. Пальшинай даадаг хэбшэдэй, 4-дэхи филиалай И. Б. Мордеевэй даадаг модошо дархашуулстаночнигуудай бригаданууд уялгаяа декабриин 24-дэ дүүргэһэн байна.

«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл хабсаргамал зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые проектын хүсэ шадалһаа 10,9 процентээр дээшэлүүлээ. Энэнь шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй, үйлэдбэриин технологи нарижуулан һайжаруулһанай ашаар туйлагдаа.

Республикын барилгын организацинууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа хамта дээрэнь 102 процент дүүргэһэн байна.

Харин барилгын олон организацинуудай хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии. Барилгын подрядна 51 организациин 23-ниинь социалис уялгаһаа байтагай 1971 оной түсэбтэ даабари дүүргээгүй. Буряадай барилгын управлени, «Бурятцелинстрой» ба «Бурводстрой» трестнүүд, 834-дэхи барилга-хабсаралгын поезд, мяханай комбинадай СМУ болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно. Энээнэй шалтагаанһаа капитальна һомололго хэрэглэхэ жэлэй түсэб республика дотор бүхы дээрээ 99,5 процент, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэлгээр 98 процент, гол фонднуудые ашаглалгада оруулгаар оройдоол 84 процент хүргэгдэһэн юм.

Ажал ба үйлэдбэрие муугаар эмхидхэһэн, барилгые түсэблэхэ ба хүдэлмэрилхэ хэрэгэй горитой дутагдал, барилгын индустриин бааза хүгжөөлгын барилгын темпһээ гээгдэжэ ябаһан ушар түсэбөө дүүргээгүй байдалай гол шалтагаан болоно.

Техникэ, барилгашадай хүдэлмэриин саг ашагтай һайнаар хэрэглэхэ тэмсэл барилгын зарим организацинуудта һулаар ябуулагдана. Барилгашадай коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй, ажалгүй миин байха ушар олоор үзэгдэнэ. Кадрнуудай олоор һэлгэхэ ушар ехэ байһаар.

Барилгын олон организацинуудта барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар хангалтагүй, голодоһон гаргагдана, тэдэниие усадхахада барилгын болзор унжагайруулагдана.

Эдэ дутагдалнуудые зайсуулхын тула барилгын, барилгын индустриин ба барилгын промышленностиин предприятинуудай партийна, профсоюзай организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө эохихо хэмжээ абаха, хүдэлмэришэн бүхэнэй гүрэнэй журам наринаар сахиха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулан хүгжөөхэ, хүдэлмэриин шанар эрид һайжаруулха талаар харюусалгыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табигдана.

Барилгын ба хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин ба барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай, проектнэ эмхинүүдэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүд ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, иимэ социалис уялгануудые абаба:

Капитальна һомололго болон барилга-хабсаралгын хүдэлмэрие зүбөөр түсэблэһэнэй, барилгын организацинуудай үйлэдбэриин бааза хүгжөөлгые эрид түргэдхэһэнэй, хүсэ шадалыень үргэдхэһэнэй ба хүсэдөөр хэрэглэһэнэй, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, ажалай эмхидхэл ба үйлэдбэриин технологи, проектно-сметнэ хэрэг нарижуулһанай ашаар 1972 оной түсэбые декабриин 28 болотор дүүргэхэ.

Техническэ хэмжээ дээшэлүүлһэнэй, шэнэ материал, хабсаргамал зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэһэнэй, барилгые үргэлжэдэнь оньһожоруулһанай ашаар барилгын болзор хороохо, барилгын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ.

Газар малталгые—98,5 процент, барилгын зүйлнүүдые хабсаралга—99,2 процент, штукатурлалга, шэрдэлгые 68 процент хүрэтэр оньһожоруулха.

Барилгын техникэ, барилгын машина ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, гол механизмуудые (экскаватор, кран, бульдозер) хүсэд хүдэлгэжэ, газар малталгын механизмуудые хоёр халаанда ашаглаха арга хангаха, тиигэжэ эдэ механизмуудай ашаглалгын коэффициентые хэрэглэхэ талаар 0,7, халаанай талаар 1,3 хүргэхэ. Комплексно бригадануудые 40—50 хүнүүдтэй болотор томодхохо, ажахын тоосоондо оруулха. Коллективүүдэй дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри, мүн ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, ажалгүй миин байха, ажалдаа ерэхэгүй ушар эрид үсөөрүүлхэ.

Гэр байрын, ниитын байшангуудта досоо талын хүдэлмэриин хүшэр ажалай 60 процентые хүнгэн болгохо; штукатурна станци болон ондоо машина хэрэглэжэ, энэ ажалай 60 процентые дүүргэхэ.

Ашаглалгада тушаагдаха ёһотой бүхы барилгануудта ажалые бүхэли жэлэй туршада хоёр халаанда эмхидхэхэ, тэдэндэ материальна арга боломжо, хүдэлмэришэдые хэрэгтэй зэргээр элсүүлхэ, конструкци, материалнуудаар жэгдэ һайнаар хангаха асуудалда онсо анхарал хандуулха.

Барилгые бэлэн болгогдоһон конструкци, материалаар хангаха гурим саашадаа нэбтэрүүлхэ, 1972 ондо 25 барилгые түрүү энэ гуримаар эрхилхэ.

Материальна урмашуулгын түрүү онол арга болохо бригадна ажахын тоосооной болон аккордно-шагналгын гуримай удха шанар дээшэлүүлхэ, барилгын бригадануудай 30 процентые ажахын тоосоондо оруулха, барилгашадай ниитэ түлөөһэнэй 60 процентые аккордно-шагналгын гуримай ёһоор түлэдэг болохо.

Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари улам дээшэлүүлхэ, мүн барилгые һайн бэлэдхэлтэй кадрнуудаар хангалгые һайжаруулха зорилгоор Буряадай барилгын управленидэ—1100 хүниие, «Бурятцелинстрой» трестдэ—800 хүниие, «Межколхозстрой» нэгэдэлдэ 300 хүниие барилгын мэргэжэлдэ һургаха, 2-дохи, 3-дахи мэргэжэлтэй болоһон хүдэлмэришэдэй тоо эдэ организацинуудта 450 хүргэхэ.

Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, барилганuудта 80 процентһээ үсөөн бэшыень «һайн», «эрхим һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха, гарантийна паспортаар тушаагдаха гэр байрын, ниитын объектнүүдэй тоо олошоруулха.

Үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ республиканска конкурс-харалгада барилгашадые олоор хабаадуулха, научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын, техническэ ба патентнэ мэдээсэлһээ шэнэ юумэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ.

Урлан нарижуулгада хабаадагшадай тооe 700 хүнһөө үсөөн бэшэ болгохо, 1,3 миллион түхэригэй экономическа ашаг олзо үгэхэ дурадхалнуудые оруулха.

Барилгын конструкци ба материалнуудые гамтай һайнаар хэрэглэһэнэй, үйлэдбэриин технологи нарижуулһанай ашаар 1972 ондо 2 мянган тонно цемент, 400 тонно металлопрокат, 300 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха.

Дээрэ дурсагдаһан хэмжээ ябуулга бэелүүлһэнэй үндэһөөр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа 15 процентээр үлүүлхэ.

Барилгын сметнэ үнэ сэнгые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1 процентһээ бага бэшээр хямдаруулха.

Республикын проектнэ организацинууд 1973 оной барилгануудые проектно-сметнэ документацяар байгша оной сентябриин 1-һээ хойшолуулангүй хангаха болоно.

Шэнэ барилга хэһэнэй, хүдэлжэ байгаа предприятинуудые шэнэдхэн байгуулһанай, мүнөө үеын технологическа түхеэрэлгээр хангаһанай ашаар барилгын үйлэдбэриин баазануудые али бүхы талаарнь хүгжөөхэ.

1972 ондо 150 миллион хирпиисэ, 190 мянган кубометр хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ.

Үйлэдбэрие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлһэнэй, технологиинь нарижуулһанай ба эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулга үнгэргэһэнэй ашаар барилгын индустриин, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай продукциин шанар эрид һайжаруулха, продукциин 80 процентһээ бага бэшыень голодоһогүйгөөр тушаадаг болохо.

«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ 1972 ондо ИИС-04, ИИС-20, 1-800-1, 114-114-1С түхэлэй хабсаргамал шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ.

1972 оной 2-дохи кварталай туршада Улаан-Үдэдэ хүүргэнүүдэй түмэр зүйлнүүдэй заводой түрүүшын ээлжээ, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управлениин үйлэдбэриин баазын объектнүүдые, Буряадай барилгын управлениин Улаан-Үдэдэхи 100 мянган кубометр бетон холисо жэлдэ хэхэ хүсэ шадалтай автомат аргаар хүдэлхэ заводые, жэлэй 4-дэхи квартал соо Сэлэнгын целлюлоз-картоной комбинадай жэлдээ 140 мянган тонно картон гаргаха түрүүшын ээлжээе. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай шанаржуулгын фабрикын 2-дохи ээлжээе, ЛВРЗ-гэй механическа цехүүдэй блогые, халаан соо 5 тонно хубсаһа угааха шадалтай оньһожоруулагдамал прачечна Улаан-Үдэдэ ашаглалгада тушааха.

Республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриин индустриальна бааза үргэдхэхэ зорилгоор 1972 ондо 9.400 үнеэдэй, 58.000 хониной, 10.600 гахайн, 59.600 шубуунай, тэрэ тоодо Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхоздо 20.000 галуунай байра 3-дахи кварталда ашаглалгада оруулха.

Мал ажалай оньһожоруулагдамал томо комплекснуудые барилгада онсо анхарал хандуулан, 1972 ондо 3800 эбэртэ бодо малай 19 байра, 15 мянган хонидой 25 кошара хабсаргамал зүйлнүүдээр индустриальна аргаар барижа дүүргэхэ.

Хүдэлмэриин болзорые эрид түргэдхэхэ, 1973 оной түрүүшын кварталай туршада Кабанскын нугаһанай фабрикые ашаглалгада тушаахын тула түрүүшын ээлжээнэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри түргэдхэхөөр хараалһан ажал декабриин 25 болотор дүүргэхэ.

Мелиораторнууд «Сельхозтехника» нэгэдэлэй тусхай отрядуудтай хамта 5546 гектарай бэлшээри һайжаруулха, 2000 гектар уһалдаг болохо, 3200 гектар намагтай газар хатааха, 6000 гектарай уһалууриин системэ һайжаруулха, уһалагдадаггүй 52000 гектарай бэлшээри уһаар хангаха.

«Байкал шадархи байгаалиин баялиг ашагтай һайнаар хэрэглэхэ ба хамгаалха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1971 оной июниин 16-най тогтоол бэелүүлэн, 1972 ондо Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын, барилгын материалнуудай Татауровска комбинадай, Хяагта городой болон бусад сэбэрлэлгын түхеэрэлгэ барижа дүүргэхэ ашаглалгада тушааха.

Ашаа шэрэхэ Баргажанай харгын 30 километрые барижа дүүргэхэ, загаһанай түрэһэ хаядаг голнуудые уһанда шэнгэһэн модонһоо сэбэрлэхэ, 65,0 мянган кубометр модо уһанһаа гаргаха, Байгал далайн голнуудай эрьеын 700 километр газар сэбэрлэхэ.

1395 үхибүүдые хүмүүжүүлхэ саад, 4750 һууритай клуб болон культурын байшан, 275 оротой больница, 282 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые 1972 ондо ашаглалгада оруулха.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр 2,5 мянган һууритай шэнэ һургуулинуудые ашаглалгада тушааха.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ой болотор Загорск тосхондо тамаралгын бассейн, Хориин культурын байшан, ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ой болотор Хяагтын аймагай культурын байшан барижа дүүргэхэ, Улаан-Үдын Октябрьска райондо 10000 номертой АТС-эй барилгые технологическа хабсаралгада тушааха.

* * *

Бидэнэр, республикын зүблөөндэ хабаадагшад, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бэелүүлэн, ССР Союзай 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень, ажалайнгаа эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлһэнэй ашаар абаһан социалис уялгануудаа бригада бүхэнэй, прорабска участок, барилга-хабсаралгын организаци, барилгын индустриин предприяти бүхэнэй нэрэ солотойгоор дүүргэхын, коммунизм байгуулгын түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө горитой туһа нэмэри оруулалсахыень барилгын ба хабсаралгын организаци, барилгын индустриин ба барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай, проектнэ организацинуудай бүхы хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Социалис уялганууд барилгын ба хабсаралгын организацинуудай, барилгын индустриин, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай, проектнэ эмхинүүдэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн дээрэ баталан абтаа.

...ЭР БҮХЭНӨӨ — ...ДЭР УРГАСАДА

ҮРЭҺЭН—УРГАСЫН ЭХИН

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ СЭБЭРЛЭГДЭҺЭН ҮРЭҺЭНЭЙ ШАНАР ТУХАЙ

(1972 оной февралиин 1-нэй мэдээн).

...ууд ба гүрэ... ...рэһэ хүрэн... ...инспекцинүүд	Тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй хүрэнгэ (процентээр)				Бии байгаа I—II классай хүрэнгэ (процентээр)
	Бүхыдөө	Тэрэ тоодо элдэб холисотой	ургаха хүсэтэй	шиигтэй	
...жанай	9	—	9	9	53
...үрэй	52	—	19	36	35
...	57	12	17	32	26
...нын	68	31	57	37	—
...райн	58	7	34	40	18
...аминай	58	37	27	21	11
...гын	46	10	18	41	19
...скын	72	21	19	61	15
...нгын	34	3	34	19	31
...хаанай	35	22	21	17	10
...тын	60	2	28	38	28
...р-Шэбэрэй	22	1	16	69	67
...йкалиин	65	8	21	47	7
...тын	72	20	55	35	21
...агатайн	58	3	26	49	20
...хэнэй	73	9	33	59	14
...	27	10	23	6	58
...ублика бүхыдөө	52	10	27	33	29

... хоногуудай үнгэрхэ тума ...ай тарилгын халуун хаһа ...иртожо, ороохо тарянайн... ...рэһэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ, ...ын шанарта хүргэхэ гээшэ ...лха зорилгонуудай нэгэн ... байнхай. Дээрэ толилогдо... ...рэсэлэй дүнгүүдые хара... ...онхи колхоз, совхозуудай ...шанартай үрэһэеэ илгажа ... дүтэлжэ байхадань, ха...рим ажахынуудта элдэб бог ... һалгаагдаагүй хүрэнгэ үшөөл бии байһаар. Энэ дутагдалайнь гол шалтагаан юунһээб гэбэл, ажахынуудай агрономууд ороохо тарянай үрэһэ хүрэнгые тарилгын шанарта хүргэхэ хүдэлмэриин ябаса тухай хинан шалганагүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээлбэл, Хурамхаанай аймагай ажахынуудта 6400 центнер үрэһэнэйнь ороохон элдэб холисоһоо һалгаагдажа сэбэрлэгдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн Яруунын аймагай «Победа», Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозуудта, Хориин аймагай Анаагай, Хэжэнгын аймагай Худанай, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозуудта үрэһэ хүрэнгэеэ тарилгын шанарта хүргэхэ ажал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Гадна республикымнай зарим ажахынуудта ороохото ургамалнуудай үрэһэн хоорондоо холисолдожо, ехэ түбэг ушаруулна. Тусхайлан хэлэбэл, Яруунын аймагта 21,4 мянган центнер, Сэлэнгын аймагта 8,5 мянган центнер, Кабанскын аймагта 6,5 мянган центнер үрэһэниинь элдэб хүрэнгэтэй худхаралдашанхай юм.

Энэ хадаа гол түлэб үрэһэ хүрэнгэеэ муугаар хадагалһанһаань болоно. Дурсагдагша аймагуудай ажахынууд үрэһэ хүрэнгэ амяарлаха хаабари, брезентгүй байдаг юм. Тиимэһээ обоолоотой ороохониинь шанга һалхинда үлеэлгэжэ нүгөөдэтэйгөө худхаралдашана. Гэхэтэй хамта республикымнай аймагуудай ажахынуудай ороохо тарянайнь үрэһэ хүрэнгэ овсюг гэжэ бог үбһэнэй үрэһэнтэй холисолдохо ушар ехээр дэлгэрэнхэй. Мүнөө үедэ республикымнай колхоз, совхозуудай 38 мянган центнер хүрэнгын ороохон овсюгай үрэһөөр худхаралдашаһан байна.

Тиимэһээ ажахынуудай агрономууд, инженернүүд «Сельхозтехника» нэгэдэл энэ бог овсюгай үрэһэ ороохонһоо һалгаажа арилгаха тусхай оньһон түхеэрэлгэ зохёохо зэргэтэй.

Ороохо тарянай үрэһэ хүрэнгын шанар гансашье элдэб бог үбһэнэй холисоор хизаарлагдадаг бэшэ, харин тэрэнэй ургаха хүсэниинь хараадаа абтадаг байна гээшэ. Мүнөө үедэ олонхи колхоз, совхозуудай үрэһэ хүрэнгэ энэ талаараа үшөө муу байһаар. Гол түлэб Сэлэнгын, Яруунын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынуудта үрэһэнэйнь ороохон ургаха хүсэөрөө бага, агротехническэ эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиихэдэ Зэдын, Хяагтын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудта тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй хүрэнгэ ехэ байһан зандаа. Үрэһэ хүрэнгын ороохоной ургаха хүсэн юундэ нимэ муу байнаб гэхэдэ, зарим ажахынуудай хүрэнгын таряан шииг ехэтэй байна. Энэ дутагдалаа усадхахын тула хүрэнгынгөө ороохо саг соонь һайнаар хатаажа, һалхитуулха шухала.

Кабанскын аймаг үрэһэ хүрэнгэеэ жэл бүри хатаадаг заншалтай. Гэбэшье энэнь бүхы ажахынуудтань жэгдэ нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Һүүлэй мэдээгээр, «Шергинский», Кабанскын совхозууд оройдоол 8—17,8 мянган центнер ороохо энэ аргаар абаһан байна.

Урда мэтэ Яруунын, Прибайкалиин, Хурамхаанай, Захааминай аймагуудта I—II классай хүрэнгэ бага гэхэ гү, али оройдоошье үгы байһаар.

Иигээд лэ эдэ үдэрнүүдтэ таряашад үрэһэ хүрэнгэеэ сэбэрлэжэ, илгажа, тарилгынь шанарта хүргэжэ дүүргэхэ зэргэтэй. Һаядаа игаабари үдэрнүүдэй тогтожо эхилхэдэ хадагалагдаһан үрэһэеэ үшөө дахин наринаар шалгаха болоно.

Гэхэтэй хамта тарилгын шанарта хүрэмөөр хүрэнгэтэй ажахынууд мүнөөнһөө хородоходоншье болохо байна.. Гэрэшэлэн муу үрэһэ хүрэнгэтэй ажахынууд эрхим шанартай үрэһөөр андалдаха тухайгаа шиидхэхэ хэрэгтэй.

В. ТАРАСОВА,
республикын үрэһэ хүрэнгын гүрэнэй инспекциин начальник.

Прибайкалиин аймагай үрэһэ шалгаха гүрэнэй инспекциин ахалагша лаборант Елизавета Михайловна Зарубина (зураг дээрэ) колхоз, совхозуудай үрэһэнэй шанар түргэнөөр шалгажа, ажахынуудта мэдээсэдэг. Ажалша бэрхэ энэ эхэнэрэй гараар жэл бүри хэдэ мянган центнер үрэһэнэй шанар тодорхойлогдодог юм.

СССР-эй Ленинскэ, Гүрэнэй шангуудые олгохо комитедүүдтэ

Эрдэм болон техникын талаар СССР-эй Ленинскэ, Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй пленум байгша оной февралиин 9-дэ СССР-эй Наукануудай академиин президент, академик М. В. Келдышэй хүтэлбэри доро Москва хотодо боложо, 1972 оной Ленинскэ шангуудта зууршалагдаһан зохёол бүтээлнүүдые зүбшөө.

Ороной мэдээжэ ехэ эрдэмтэд, арадай ажахын мэргэжэлтэд, тэрэшэлэн зохёол бүтээлнүүдые зууршалһан эмхинүүдэй түлөөлэгшэд пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

* * *

Литературын, искусствын ба архитектурын талаар СССР-эй Ленинскэ, Гүрэнэй шангуудые олгохо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедэй сесси Москва хотодо Н. С. Тихоновэй хүтэлбэри доро нээгдэә.

Энэ комитет кандидатурануудтай танилсаһанай, тэдэниие зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр, 1972 оной Ленинскэ шангуудта хүртэхэ конкурсдо саашадаа хабаадахаар зохёол бүтээлнүүдые шэлэхэ.

(ТАСС).

Бүхэдэлхэйн ассамблейдэ хабаадахаяа ошобо

ПАРИЖ. (ТАСС). ВЦСПС-эй секретарь П. Т. Пименов түрүүтэй совет делегаци Индохитадай арадуудта амгалан тайбан, бэеэ даа һан байдал хангаха зорилготой Бүхэдэлхэйн ассамблейн хүдэлмэридэ хабаадахын тула Париж ерэбэ.

МАНАЙ ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ АЖАЛ

Манай Дэрэстэй нютагай «Знание» бүлгэм 32 хүнһөө бүридэнэ. Тэдэнэй 20-ниинь багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — 10, врач — 2 юм. Эды шэнээн үзэл сурталшад Зарубино, Дэрэстэй гэжэ томо һууринуудые, хорёод гүүртэ, фермэ болон отарануудай хүдэлмэрилэгшэдые хангадаг байна.

Лекционно, бүхы дээрээ үзэл сурталай хүдэлмэри ямараар ябуулагданаб гэһэн асуудалда харюусаха болоноб. Жэшээнь, В. И. Ленинэй 100 наһанай ойдо бэлэдхэлэй үедэ совхозой партийна комитедтэй сугтаа табиһан хамтадхамал түсэбэй ёһоор, Ленин багшын зохёолнуудые нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдадаг байгаа. «Социалис революциин ленинскэ сургаал» гэһэн темээр научно-практическа конференци үнгэргэгдөө һэн. Совхозой парткомой гэшүүд, партиин райкомой гэшүүд эндэ элидхэлнүүдые хэһэн байна. Мүн партиин үниинэй гэшүүд, совхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл уригдаа һэн.

Партиин райкомой бюро дээрэ баталагдаһан түсэбэй ёһоор, ленинскэ уншалганууд эмхидхэгдээ. Дэрэстэйн дунда һургуулиин багшанар О. Д. Доржиева, В. Е. Батожапова, Б. И. Темникова гэгшэд Шушенск, Казань, Москва, Ленинградаар — вождиин байһан газараар ябажа ерээ һэн. «Ленинэй байһан газарнуудаар» гэһэн темээр холбоо олон лекцинүүдые (цикл) эдэнэр уншаа. Тиигэхэдээ эпидиаскоп, проигрыватель, альбом болон бусад зүйлнүүдые эдэнэр лекцидээ хэрэглэлсэдэг байба. Лекцинүүдыень хаа хаанагүй зон ехэ дуратайгаар угтадаг һэн.

Манай лекторнүүд малшадта ошожо, хөөрэлдөө, лекцинүүдые хэдэг, тэрэнэй удаа заатагүй кино харуулагдадаг юм. Энэ зорилгоор тусхай тааруулан түхеэрэгдэһэн машина ябажа байдаг юм.

Партиин XXIV съездэ бэлэдхэлэй үедэ лекторнүүднай шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивнүүдээр лекцинүүдые малшадта уншаһан байгаа. Жэшээнь, «9-дэхи табан жэлэй гол шухала тоонууд», «Совет арадай байдал һайжаруулхын тулада КПСС-эй анхарал оролдолго» гэхэ мэтын асуудалнуудаар лекцинүүдые уншахадаа заатагүй нютагай жэшээнүүдые харуулалсадаг байгаабди.

Манай организациин гэшүүд гансал лекцинүүдтэ гол анхаралаа хандуулдаг бэшэ, харин үзэл сурталай элдэб янзын хүдэлмэри ябуулдаг гээшэ. Тусхай онсологдоһон темэнүүдээр үдэшэнүүдые эмхидхэдэг, лектори, теоретическэ конференци үнгэргэдэг байнабди. Тиигэхэдээ манай лекци болон бусад хэмжээ ябуулгануудта хабаададаг зон тон олон ондоо гэбэл: малшад, залуушуул, гэр бүлынхид—эхэ эсэгэнэр, һурагшад болон бусад юм. Жэшээнь, багшанарта, медицинын, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан «дүрбэн тэгшэ хүниие хүмүүжүүлхэ тухайда» һонирхолтой үдэшэ эмхидхэгдээ юм. РКСМ-эй III съезд дээрэ В. И. Ленинэй үгэ хэлэһэнһээ хойшо 50 жэлдэ зорюулагдаһан «Ленин ба залуушуул» гэһэн темээр хүдөөгэй залуушуулда, һургуулиин ахамад класссудай һурагшадта зорюулагдаһан теоретическэ конференци яһалашье һонирхолтойгоор үнгэрөө һэн. Яажа бэеэ абажа ябахаб, хүгжэм, космос болон бусад асуудалнуудаар залуушуулда зорюулжа, яряанай журнал ходо гаргажа байнхайбди. Союзна республикануудай фестиваль һурагшадтай үнгэргөөбди. СССР-эй арадуудай аха дүүгэй хани барисаан тухай асуудал энэ фестивалиин гол темэ байба. Олон ондоо үндэһэ яһатанай хани барисаан тухайда үргэн хөөрэлдөөн, уран шүлэг, дуу хатар болоһон байна.

Энээнтэй хамта сэрэгэй патриотическа хүмүүжүүлгэдэ ехэ һаналаа табидаг байнабди. Дайнда хабаадагшадтай, сэрэгэй албанда мордохо хүбүүдтэй уулзалганууд болодог.

Гэр бүлынхидэй лектори табадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Эндэ тон олон янзын хүдэлмэри ябуулагдадаг юм. Гэр бүлынхидэй конференци үнгэргэдэгбди. Олон ондоо темээр—педагогикын, медицинын. А. С. Макаренко, Н. К. Крупскаягай зохёолнуудаар лекцинүүд уншагдадаг даа.

Һаяар партиин XXIV съездын материалнуудаар научно-теоретическэ конференци үнгэргэгдэхэ. Мүн эрдэмтэ Доржи Банзаровай түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулжа, иимэ конференци үнгэргэхөөр бэлдэжэ байнабди. «Банзарай хүбүүн Доржи» гэжэ Чимит Цыдендамбаевай романаар уншагшадай конференци үнгэргэхэ хүсэлэн бии.

Манай совхозой партийна комитет лекторнүүдэй организацитай хамта уран зохёолшодые хэдэн удаа уриһан байна. Ч. [...]дендамбаев, Ц. Галанов, Н. [...]динов манай эндэхи уншагш[...] уулзаа һэн.

Мүнөө манай лекторнүү[...] тиин ЦК-гай ноябриин [...] оной) Пленумэй, СССР-эй Ве[...]но Соведэй III сессиин мате[...]нүүдые хүн зондо ойлгуулх[...] хүдэлмэри ябуулжа байна. Ле[...]нүүд Н. Ф. Лобазеровагай, [...]хозой директор П. П. Тараб[...]най, парткомой секретарь Б[...] Тарбаевай, багшанар В. Е. [...]жаповагай, Н. Б. Сунграпов[...] бусадай лекцинүүдые манай [...]хозой хүдэлмэришэд, малша[...] дуратайгаар шагнадаг юм.

Лекционно хүдэлмэри [...]хозой парткомтой суг зох[...] түсэбэй ёһоор ябуулагдада[...] иимэ нэгэ гуримтай болонх[...]

Х. ГОЧЕЕВ[А]

Зэдын аймагай Дэрэст[...] «Знание» бүлгэм[...] эхин организац[...] түрүүлэг[...]

БОРИС ВАСИЛЬЕВИЧ ИСЛАНДИНОВ ЗАГАРАЙН АЙМАГАЙ ТАЙЛСЫН СОВХОЗДО БАРИЛГАШАНААР АЖАЛЛАДАГ ЮМ. АЖАЛ ХЭРЭГТЭЭ ХОДОДОО ОРОЛДОСОТОЙ ҺАЙНААР ХАНДАДАГ ЭНЭ ХҮН ҮДЭР, ХАЛААН БҮРИИНГӨӨ ДААБАРИИЕ 100—140 ПРОЦЕНТ ХҮРЭТЭР ДҮҮРГЭЖЭ, АЙМАГАЙНГАА БАРИЛГАШАДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛНЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БАРИЛГАШАН Б. В. ИСЛАНДИНОВ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ХЭРЭГЛЭЛЭЙ ЭД БАРАА ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭДЭ — ГОЛ АНХАРАЛ

АРАД ЗОНОЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАХЫН ТУЛА

Республикымнай нютагай промышленностиин, мүн ондоо һалбариин предприятинууд партиин XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлэн, хэрэглэлэй эд бараа олоор бүтээн гаргаха зорилго урдаа табяа. Энэ жэлдэ ямар зүйлнүүдэй бүтээгдэхэ, продукци үйлэдбэрилгын хэр ехэ болохо тухай хөөрэжэ үгэхыень Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министр М. Ф. Завгородняяда, «Забайкаллес» комбинадай үйлэдбэриин таһагай начальнигай орлогшо Н. Я. Дубинниковта журналист С. Бардамова хандаба. Тэдэнэй харюу доро толилогдобо.

М. Ф. ЗАВГОРОДНЯЯ: Табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ республикымнай нютагай промышленность недондонойхиһоо 10 процентээр үлүү ехэ продукци бүтээн гаргаха түсэбтэй. Дээшэлүүлэгдэһэн энэ даабари дүүргэхын тула үйлэдбэриие нарижуулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоо. Хамта дээрээ 26 миллион 100 мянган түхэригэй продукци худалдахаар хараалнабди.

Худалдан абагшадай эрилтэ улам дээшэлнэ ха юм. Һайн шанартай, хүнэй дура буляама хубсаһа хунар, трикотаж элбэгээр гаргаагүй һаа, түсэб дүүргэлгэ шухаг гээшэ. Манай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд уялгаяа мэдэржэ, продукциингаа шанар һайжаруулха хэмжээ абажа байна.

Хяагтын трикотажна фабрика энэ жэлдэ шэнэ түхэлэй хэдэн зүйлнүүдые нэхэн оёхо юм. Худалдаанда гүйсэгүй болоһон дээрэһээ гадаа таладаа нооһотой ухибүүдэй костюмай орондо капрон утаһатай костюмууд нэхэгдэхэ болоо. Шэнэ костюмууд харахадашье, үмдэхэдэшье зохид, ехээр уршыха, түргөөр муудахагүй юм. Мүн сэбэр нооһоор олон янзын хубсаһан нэхэгдэжэ эхилхэнь. 1971 онойхиһоо 25 процентээр олон дотор хубсаһан нэхэгдэхэ. Иимэ зүйлнүүдые нэхэхэ шэнэ станогууд тодхогдоо.

Министерствын бусад предприятинууд продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ юм. Улаан-Үдын, Галуута-Нуурай, Бэшүүрэй, Бабушкинска оёдолой фабиканууд урдынхиһаа бүри олон хубсаһа оёжо гаргахань. Улаан-Үдын галантерейна фабрика манай министерствын мэдэлдэ үгтөө. Тэрэнэй үйлэдбэри шэнээр эмхидхэгдэхэ. Тиигэжэ продукци бүтээн гаргалгань 33 процентээр дээшэлхэ. Эхэнэрнүүдэй гарай сүүмхэ, портфель, мүнгэнэй багахан сүүмхэ, мүн ондоо зүйлнүүд эндэ хэгдэхэнь.

Сүхын арһанай завод, түмэр зүйлнүүдэй Кировэй нэрэмжэтэ завод һэльбэн заһабарилагдаха, шэнэ техникээр хангагдаха байна. Кировэй нэрэмжэтэ завод нёдондонойхиһоо 100 тонноор үлүү ехэ шаажан гүйлгэһэн амһарта хэхэнь. Энэ ехэ даабари гээшэ. Хуушарһан түхеэрэлгөө шэнээр һэлгэһэнэй, үйлэдбэреэ нарижуулан һайжаруулһанай, тиигэжэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар ехэ продукци бүтээгдэхэнь.

Үшөө нэгэ фабрика Улаан-Үдэдэмнай һаяар нээгдэхэ юм. Сувенирнэ фабрика олон янзын элдэб зүйлнүүдые хэхэ. Тэрэ жэлдээ 30 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэжэ багсаагдана. Эдэ ямар зүйлнүүд бэ гэхэдэ, буряад арадай национальна түхэл маягтай гоёолто, шулуун, модон, түмэр дээрэ һиилэгдэһэн зүйлнүүд, уран бүтээлнүүд байха. Фабрикада ажаллаха кадрнууд ондоо городуудта мэргэжэл шудална, мүн заримайнь бусажа ерээ.

Н. Я. ДУБИННИКОВ: Комбинадай предприятинууд гол продукци үйлэдбэрилхэтэеэ хамта хэрэглэлэй зүйлнүүдые олоор бүтээдэг. Элдэб янзын мебель болон ондоо жэжэ бужа зүйлнүүдые хэхэ даабари предприятинуудта үгтөө. Тэдэнэй дундаһаа Буряадай модо болбосоруулгын, мебелиин комбинат, Сэлэнгын модоной бааза олон мебель хэдэг. Зоной эрилтэ дүүрэн һайнаар хангахын тула энэ хоёр предприяти гол шэглэлтэй болгогдоо. Жэшээлхэдэ, Буряадай комбинат дээдэ зэргын шанартай гарнитур, стул, гардероб, шкаф гэхэ мэтые бүтээхэ юм, харин Сэлэнгын бааза зөөлэн мебель хэхэ болоо.

1971 онойхитой сасуулхада, 2 дахин олон зүйлнүүдые комбинат энэ жэлдэ хэхэ юм. Тиихэдээ элэгэр, һайн шанартай мебель олоор бүтээгдэхэнь. Түрүүшынхеэ эндэ полиэфирнэ лааг хэрэглэгдэхэ. Иимэ лаагаар хушагдаһан мебель харахадашье гоё һайхан, элэгэр байдаг, шанарыньшье жэншэдгүй һайн юм. Энэ[...] бүтээхэ ехэ цех баригда[...]лээ. Тэрэнэй ашаглалга[...]лагдахада, шэнэ түхэ[...] зүйлнүүд хэгдэдэг боло[...]

Мүн Сэлэнгын бааза[...] линии шэнэ цех барих[...]лагдаа.

Гадна энэ жэлһээ ме[...]дэ шэнэ материалые [...] саарһа хэрэглэжэ эхилх[...]рэ фанерын орондо хэ[...] шанарай талаар модон[...]гүй юм, ГДР, Румыни, мүн ондоо гүрэнүүдэй, [...]ной Латвиин, Литвагай[...]виин. Армавирай, Киши[...] бельнэ фабриканууд [...]риал хэрэглэжэ, гоё һай[...] шанартай мебель бүтээ[...] янзын материал хэрэгл[...] тусхай мэргэжэлтэ[...] байна.

Гадна хүн зоной [...] эрилтэнүүдтэ харюу бо[...] һуудалда тон хэрэгтэй [...]жэ божо зүйлнүүд [...] предприятинуудта [...] Хамта дээрээ 4 мил[...] мянган түхэригэй мебе[...]лэлэй ондоо зүйлнүүд [...] комбинадай предпр[...] хэгдэхэ юм. Энэнь үнг[...]лэйхитэй сасуулхада [...] ехэ.

ЗАЛУУ МЭРГЭЖЭЛТЭ[...]

Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой МТМ-эйн улаан буланда неделидээ хоёр дахин механизаторнуудай һуралсал үнгэргэгдэнэ.

Мүнөө 16—17 наһатай залуушуул трактористын мэргэжэлдэ һуража байнад. Тэдэнэр һуралсалайнгаа хажуугаар трактор заһабарилгада эдэбхитэй хабаадалсана. Һурагшад А. Плюснин, К. Зарубин, В. Стрижов, А. Гармаев гэгшэд эрхим һайнаар һуража, трактор жолоодожо шадаха болоо.

Иигэжэ «Октябрьски[й]» [...]зой залуушуул меха[...] мэргэжэлтэй болонод.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 28 [...] механизаторай курс д[...]раад, газар хахалалгын, [...]ряалгын үедэ шударгы[...]лаа. Курс дүүргэһэн [...]тористнар Соляхов, [...] Лубсанов, Зориктуев [...]химээр хүдэлжэ, нүхэ[...] харуулна.

В. БАШ[...]

САШАНХИ ЗОРИЛГОЁО ХАРААЛБА

Һаяхан Худанай совхозой һаалишад Могсохон тосхондо сугларжа, үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые согсолбо. Эндэ сугларагшадта совхозой главна зоотехник Б. Г. Ринчиндоржиев «1971 оной дүнгүүд, һаалишадай саашанхи зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажахын һаалишад габшагайгаар ажаллажа, һү һааха, гүрэндэ худалдаха түсэб, даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Тус ажахы 10793 центнер һү һаажа, 8729 центнер гүрэндэ худалдаба. Үнгэрэгшэ жэлдэ ажахын һаалишад үнеэн бүриһөө 1574 килограмм һү һааха байбал, энээнээ 1743 килограммда хүргөө. Хараалһан түсэбһөө гадуур ажахыда үнеэн бүриһөө 169 килограмм ехэ һүн һаагдаһан байна.

Ажахын гүрэндэ һү худалдаха, үйлэдбэрилхэ түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ Улааха-Аралай һүнэй фермын һаалишад ехэхэн хубитаяа оруулжа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Коммунист Г. У. Файзуллинай хүтэлбэрилдэг энэ коллектив 3266 центнер һү һааха, 2425 центнерые гүрэндэ худалдаха байгаа һаа, һаалишад 3364, 2596 центнертэ хүргэбэ. Эндэ үнеэн бүриһөө 1985 килограмм һүн жэлэй туршада һаагдаһан байха юм.

Тус фермэдэ 10 һаалишад хүдэлдэг. Эбтэй эетэй ажалша бэрхэ энэ коллектив жэл бүри амжалтануудые туйладаг. Жэшээнь, дүй дүршэл ехэтэй һаалишан Д. Базаржапова жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2284 килограмм һү һааха абаба. Тэрэнтэй суг хүдэлдэг Цыпилма Дашиева 2233 килограмм һү һааха абаа. Мүн эдэ нүхэдэй үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлээ.

Ажахы дотор ехэ һүнэй түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ һаалишад Д. Базаржапова, Ц. Дашиева гэгшэд илан гаража, дирекци, партком болон рабочкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа. Түсэбһөө гадуур ехэ һү һааһанай, абаһан тугалнуудаа бүрин бүтэн түлжүүлһэнэйнгээ түлөө тэдэнэр нэмэлтэ түлбэри абаба. Энэ гүүртын һаалишад Дулма Галсанова, Санжит Чимитдоржиева гэгшэдэй оролдосотой һайнаар ажаллаһанайнь түлөө совхозой дирекци, партком тэдэние Хүндэлэлэй грамота алтан частайгаар барюулагдаа.

Түсэбэй дүүргэлтэдэ отделениин партийна организаци (секретарь Д. А. Гунсуев) ехэхэн анхарал хандуулна. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада тус фермын партийна бүлэг ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ажалай журам сахиһанай, хэжэ байһан хүдэлмэридөө эзэн ёһоор хандаһанай ашаар эндэхи һаалишад амжалтануудые туйлажа шадаа бшуу.

Улааха-Аралай һаалишад зунай үедэ өөһэдынгөө ажал хэхэһээ гадна ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Шанар һайтай үбһэ үнеэдтээ эдюулбэл һү һаалишье дээшэлдэг гээшэ. Тиимэһээ тэндэхи малшад бэлэдхэһэн үбһэеэ хура бороодо оруулангүй, сэл хүхэхэнөөр хуряажа абахые оролдодог. Һайхан үбһэн илангаяа тугаллаһан үнеэдтэ, нарай малда эдюулхэдэ үл хоолтой байдаг гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ мүн энэ ажахын 3-дахи отделениин Иннокентьевкын һүнэй фермын һаалишад ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна. Хэдэн жэлэй урда тээ тус фермын коллектив совхоз соогоо гээгдэнги, тэндэ һү һааха түсэб дүүргэгдэдэггүй байһан юм. Бии байһан дутуу дундануудаа хаһа сагтань усадхажа, ажалайнгаа журамые һайжаруулһанай ашаар тус коллектив һү һаалияа чилээдгүй дээшэлүүлжэ шадаа. Эндэхи гүүртын һаалишад түрүүшын жэлдэ 4168 центнер һү гүрэндэ тусэбтэй байһан һаа, тэдэнэр 4400 центнертэ хүргөө. Тэдэнэр 3721 центнер һү гүрэндэ тушаажа, хараалһан түсэбөө 118 процент дүүргэбэ. Гансахан жэлэй туршада эндэхи малшад һү һаалиха эрид дээшэлүүлжэ шадаһаниинь һайшаалтай. Урдан энэ фермэдэ үнеэн бүриһөө 1350 килограмм һүн һаагдаһан байбал, 1971 ондо энэ тэрэниие 1658 килограммда хүргөө. Даажа абаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандаһанай, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай хүсөөр һаалишад иимэ амжалтануудые туйлаа бшуу. Мүн энэ хүгшэрһэн үнеэдэй орондо һүтэй, залуу гунжад асарагдаа. Урдахи жэлнүүдтэ орходоо энэ фермэ үбһэ тэжээлээр элбэг. Эдэ бүгэдэ һү һаалиин эрид дээшэлэлгэдэ ехэ хэн нүлөө үзүүлнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр Иннокентьевкын һүнэй фермын коллектив шалгаран гаража, телевизор шанда хүртэһэн юм. Тэдэнэртэ дамжуулгын вымпел барюулагдаа. Ажалдаа амжалта туйлаһанайнгаа түлөө һаалишан В. Л. Рекунова Хүндэлэлэй грамота, алтан частайгаар шагнагдаба.

Тэрэ болоһон суглаанда түрүү һаалишад, зооветеринарна мэргэжэлтэд, гүүртые даагшанар өөһэдынгөө ажал, дүй дүршэл тухай хэлэһэн байна. Мүн элидхэлшэд ушарһан дутуу дундануудаа усадхажа, мал ажахыһаа продуктнуудые элбэгээр абаха тухай хөөрэлдэбэ.

Совхоздо һаагдаһан һүнэй өөрынь үнэ сэн үшөө ехэ байһаар. Жэшээнь, Улааха-Аралай гүүртэдэ һаагдаһан центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн түсэбэй ёһоор 15 түхэриг 30 мүнгэтэ байхаар хараалагдаһан һаа, үнэндөө 16 түхэриг 31 мүнгэтэ болоһон. Мүн зарим гүүртэнүүдтэ һаагдаһан центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн бүри ехэ байна. Һаагдажа абтаһан һүнэй шанар үшөөл һанаһанда хүрэнэгүй. Гүрэндэ тушаагдаһан нилээд ехэ һүнэй шанарай муу дээрэһээ совхоз гарзатана. Суглаанда хабаадалсагшад эдэ ушарһан дутуу дундануудаа усадхажа, гүрэндэ һү ехээр худалдаха тухай хэлсэһэн байна.

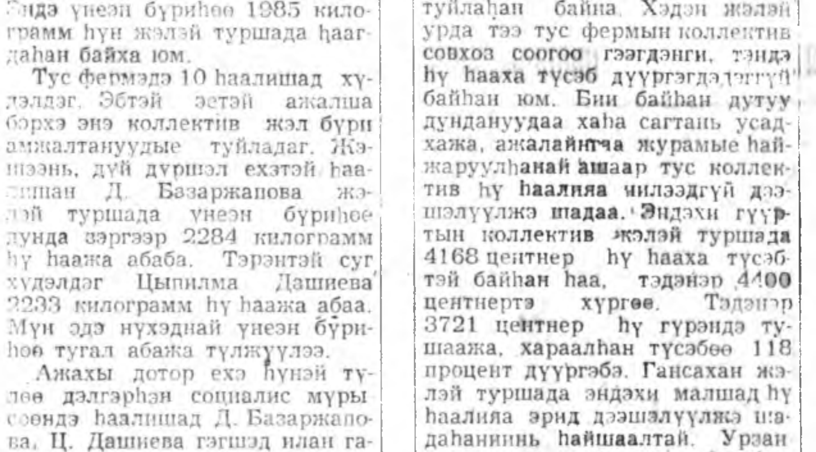
Үнгэрэгшэ 1971 ондо Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой һаалишад 100 үнеэн бүриһөө 98 тугал абажа түлжүүлһэн байна. Эндэ үхэр мал олошоруулхь шухала хэрэг яһала һайн гэжэ тэмдэглэмээр.

Удаань ажахын малшад юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй социалис уялгануудые нэгэн дуугаар баталан абаба.

1972 ондо ажахын һаалишад 11 мянган центнер һү һаажа, түсэбһөө гадуур 150 центнер һү гүрэндэ худалдаха гэһэн зорилго урдаа табиба. Ажахын һаалишад болон малшад СССР оронойнгоо тогтоһоор 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха абяа гэжэ найдагдана.

Г. БАЛЬЖИРОВ.

Хэжэнгын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын авиационно заводой үргэн эдлэлэй хэрэглэлнүүдые бүтээн гаргадаг цех соо. Хубсаһа угаадаг машинануудые бүтээдэг цехэй хүдэлмэришэд Валентина Климова, Валентина Лунеева, Любовь Кононова болон Мария Абросова гэгшэдэй ажаллажа байхыень харанабди.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТАСС-ай корреспондентнүүд Эхэ оронойнмнай аха дүү республикануудай ажалай амжалта, тэдэнэй хани нүхэсэл, коммунизм байгуулгада хубитаяа оруулжа байһан тушаа мэдээсэнэ

50 СССР

УКРАИНА: аха дүүгэй туһаламжа

Харьковска областиин Бакалейскэ цементын заводто айхабтар томо пеэшэн хабсаргагдажа эхилээ. Бүдүүниинь — долоон метр, утань — 230 метр. Үйлэдбэринь автомат аргаар хүтэлбэрилэгдэхэ. Энэ агрегат жэл соо 1,2 миллион тонно цемент үйлэдбэрилхэ аргатай. 1940 ондо иимэ хэмжээнэй цемент бүхы Украина үйлэдбэрилдэг байһан.

Энэ жэлдэ республика доторнай үйлэдбэриин тон шухала 600-һаа дээшэ барилга ашаглалгада үгтэхэ ёһотой гэжэ УССР-эй хабсаралгын ба тусхай барилгын министр Г. Р. Багратуни ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлээ. Ашагта малтамалай Новокоивроржско, Ингулецкэ түбэй комбинатуудай, мүн Никопольско марганцева бассейнэй хэдэ хэдэн предприятинуудай үйлэдбэри үргэдхэгдэхөөр, Днепропетровскын Карл Либкнехтын нэрэмжэтэ заводто түмэр замай транспортда хэрэгтэй мөөрнүүдые гаргажа эхилхээр хараалагданхай.

Хүн зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг, мүн хүдөө ажахын түүхэй эд болбосоруулдаг һалбаринууд ехээр хүгжөөгдэхэ байна. Ворошиловградай трикотажна фабрика, Донецкын, Хмельницкын оёдолой фабриканууд, улһа болбосоруулха бусад предприятинууд ашаглагдаха юм. 45 миллион метр пумаажан бүд нэхэхэ Тернопольин комбинат, 31 миллион метр торго гаргаха Черкасска комбинат хүдэлжэ эхилхэ. Новомосковско металлургическа заводой дэргэдэ шаажан гүйлгэһэн түмэр амһарта гаргаха цех баригдаха байна. Шэнэ барилгануудай дунда мяханай ба һүнэй комбинадууд олон.

Украинын барилгашад хамаг ажалдаа аха дүү республиканууднаа туһаламжа абана. Үшөө нэгэ хэды сагай үнгэрхэлөөр Украинын мүнөө баригдажа байһан предприятинуудһаа хүршэ республиканудта шэнэ трактор, двигательнүүд, руда, минеральна үтэгжүүлгэ, эд бараан эльгээгдэхэ байна.

Киев. **М. ЛИТВАК.**

УЗБЕКИСТАН: үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө

Ташкентын абразивна заводто шанаржуулагдаһан алмазуудай түрүүшын парти машина бүтээгшэдтэ эльгээгдэжэ, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Мүнөө эндэ туршалга хэдэг цехтэнь шэнэ түхеэрэлгын хабсаралга түгэсхэгдэжэ байна. Тэрэнэй ашаар табан жэлэй үедэ металл отолдог энэ хатуу зүйл арба дахин ехээр гаргагдадаг болохо. Энэ орёо нарин технологи ашаглаха хэрэгтэнь Москвагай, Украинын эрдэмтэд, мэргэжэлтэд туһалаа, Уураал, Ленинград, Киевһээ хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд асарагдаа.

Мүнөөнэй Узбекистан—хлопок ехээр ургуулдаг орон нютаг. Хлопок ургуулгада хэрэглэгдэдэг трактор, сеялкэ, пасосууд, культиватор, хлопок хуряадаг ба бусад машинанууд Ташкентын, Чирчигэй, Андижанай заводуудһаа СССР-эй хлопок таридаг бусад республиканудта эльгээгдэнэ, Европо, Африкын, Ази ба Америкын олон гүрэнүүдтэ худалдагдана. «Узбекистанда хэгдэһэн» гэһэн үгэтэй тамга дизель болон электромоторнуудта, ээрэлгын машина ба экскаваторнуудта, киноаппаратура ба электронно приборнуудта табигданхай...

Революциин урда тээ Азиин газар дайда ашагта малтамалаар тон хомор һэн. Мүнөө совет геологууд үзэгдөөгүй ехэ баялиг элирүүлэнхэй. Тэрэ баялигые ашаглаха хэрэгтэнь Урaалай, Казахстанай горнягууд ехээр туһалаа. Кызылкум гэдэг элһэн губиин дундаһаа олдоһон газ оронoймнай түбэй областьнууд, Уураал хүрэтэр дамжуулагдана. Узбекистанда газ хадаа үйлэдбэриин хүсэндэ хэрэглэгдэдэг гол түлишэ болонхой. Азотно үтэгжүүлгэ, синтетикын элдэб утаһан, пластмасса—хуу баран газһаа абтана.

Юһэдэхи табан жэлэй үедэ Узбекистанай промышленна үйлэдбэри нэгэ хахад дахин ургахаар хараалагдана.

Е. ЕФИМОВ, Ю. КРУЖИЛИН.

Ташкент.

ЛИТВА: машина бүтээгшэдэй амжалта

Ю. Гарялисай нэрэмжэтэ электротехническэ заводой хоёрдохи ээлжээн Мажейкяедэ баригдажа эхилбэ. Табан жэлэй эсэстэ энэ бари[...]гдээд байхада, тус завод дүүрэн х[...] двигательнүүдые бүтээн гаргаха юм.

Литвагай индустриин гол һалбари[...]на бүтээлгэдэ электродвигатель гол[...]нуудай нэгые эзэлхэ байна. Дайнай һ[...]нүүдһээ эндэ электродвигатель бүтээ[...]һэн. Литвагай машина бүтээлгын [...] хүгжөөлгэдэ оронойнмнай бүхы шаху[...]кануд туһална. Москва, Ленинград, [...]ков хотонуудһаа хамаг түхеэрэлгэ [...] Россин Федерациин, Украинын пром[...]бүүдтэ Литвагай машина бүтээгшэд [...] дээшэлүүлнэ, баян дүршэлыень хал[...]

Литвада бүтээгдэһэн станогуудай [...]нартай байдагынь олондо мэдээжэ б[...] ехэтэй координатна, алмаз отолуурта[...] станогууд бүтээгдэжэ эхилээ. Микро[...] нэгэ хуби хүрэтэр нарин хэмжүүртэ[...]дые тэдэ станогуудта бүтээжэ болохо[...]

Литвагай машина бүтээгшэд СССР[...]лэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахта[...] 1972 ондо продукци үйлэдбэрилгэ[...] центээр дээшэлүүлхэ зорилго урдаа т[...]

К. ЛЯНДЗ[...]

Вильнюс.

ЭСТОНИ: Донбассай горнягуудай жэшээгээр

«Эстонсланец» трестын 4-дэхи[...] С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Горлов[...] (Украина) бүтээгдэһэн ГШ-68 марк[...] ашаглажа эхилээ. Горловско заводой[...]на эндэхи шахтернуудай ажалай бүт[...] дахин дээшэлүүлхэ арга олгохо юм.

Эстониин сланцева бассейндэ энэ [...]маг хүдэлмэринь сүм онһожоруулаг[...]дэхи шахтын Арно Кивит гэгшын х[...] бригада 2 К-52 маркын горно комб[...] түрүүн ашаглажа, мүнөө сүүдхэ бүри[...] дээшэ тонно түлишэ малтана.

— Бидэнэр Донбассай шахтерну[...] айлшалжа, хүдэлмэринь баян дүрш[...] сажа ерээ һэмди. Тэндэ хараһан үзэ[...]зантрацит» комбинадай 22-дохи шах[...]тэй хубаалдажа байнабди,—гэжэ бри[...]вит хөөрэнэ.

Энэ жэлдэ «Эстонсланец» трестд[...]кын үшео гурбан машина ашаглагд[...]бан жэлэй эсэс болотор трест дотор[...] хэгдэдэг ажал онһожоруулагдаха ба[...]

Сланец малтан абажа, болбосор[...] Эстониин арадай ажахын гол һалба[...]гэн юм. Тус һалбари имагтал Совет [...] нүүдтэ иимэ ехээр хүгжөөгдэнхэй. [...] эндэ 900 мянга шахуу тонно сланец [...]һаань, үнгэрһэн жэлдэ 20 миллио[...] тонно абтаа, табан жэлэй һүүл баг[...] миллион тоннодо хүргэгдэхөөр хара[...]

М[...]

Кохтла-Ярве.

УНШАГШАД ДУРАДХАНА, ЗҮБШЭНЭ, ШҮҮМЖЭЛНЭ

...нэ жэлэй түрүүшын һара дүүрэбэ. Энэ ...һара соо республикымнай промышленна ...приятинууд, колхоз болон совхозуудта юһэдэхи ...жэлэй түрүүшын оной ажалай дүнгүүд ...ологдожо, хүдэлмэридөө ехэ амжалта туйла... коллектив ба ажалай баатарнууд элирүү... шэнэ жэл соо хэхэ хүдэлмэриин хараа ...нууд тодорхойлогдоһон байна. Тиимэһээ ай... рүүшын хуудаһанда тунхаглагдаһан байна. Авторынь — Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй токарь, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Б. З. Поздеев. Тус статья соогоо нүхэр Поздеев өөрынгөө хэжэ байһан ажал хэрэг, табан жэлэй түсэбтэ даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө коллективэйнгээ лажа тэмсэжэ байһан тухай, мүн зарим тэды дутагдалнууд сэлнүүд редакцида үдэр бүри ерэжэл байна. Энэнь ехэ һайшаалтай.

Мүн тиихэдэ республикын промышленна предприяти, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин түрүүшүүлэй габьяата ажал, саашанхи зорилгонууд тухай тобшохон мэдээсэлнүүд олоор абтажа, газетэдэ тунхаглагдаһан байха юм.

Январь һара соо үйлэдбэридэ, мүн ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ дайралдадаг зарим дутагдалнууд тухай олохон шүүмжэлхы удхатай статья, бэшэгүүд редакцида ерэжэ, газетэдэмнай толилогдоо һэн. Тэдээн соо хэлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ абахын тула КПСС-эй райкомууд ба аймагай Соведэй гүйсэдкомуудта бэшэгүүд эльгээгдэһэн байгаа. Теэд зарим хүтэлбэрилхы тушаалтадай редакциин бэшэгүүдтэ удаан саг соо харюусадаггүй байдагынь гайхалтай. Захааминай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр К. М. Шурыгинай нэрэ дээрэ редакциһаа нёдондоной сентябрь соо, мүн 1972 оной январь һарада хоёр бэшэг эльгээгдэһэн юм. Теэд тэдэ бэшэгүүдэй нэгэндэньшье мүнөө хүрэтэр харюу абтаагүй байһаар. Энээн тухай нүхэр Шурыгиндэ үшөө дахин һануулаад, һаяын үдэрнүүдтэ тодорхой харюу эльгээхэ бээз гэжэ найданабди.

1972 оной түрүүшын һара соо хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдһээ редакци хамта дээрэ 324 бэшэг абаһан байна. Тэдэнэй олонхинь газетын хуудаһануудта тунхаглагдаа. Газетэдэ олохон хүнүүд түрүүшынхеэ бэшэжэ эхилбэ. Тэдэнэй тоодо Кабанскын аймагай Сэлэнгын ЦКК-гай түсэблэлгын таһагай начальник И. Кыштымов, «Буржелезобетон» нэгэдэлэй профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ М. Леминов, КПСС-эй Железнодорожно райкомой промышленностиин таһагые даагша А. Колдунов болон бусад нүхэд оролсоно. Сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө ажал хэрэг, шэнэ туйлалта ба нютагайнгаа һониниие редакцида дуулгажа, бэшэжэ байхые хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтээ, мүн оло мянган уншагшадтаа редакциин коллектив найдана.

...анай почто

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТЭЭШЭ

...предприяти, колхоз болон совхозуудай хү...рилэгшэд, ажалай түрүүшүүл өөһэдынгөө ...эри тухай олон тоото статья, корреспон...нуудые редакцида үнгэрһэн һара соо эль... Тэдэнэй олонхинь газетын хуудаһануудта ...глагдаа.

...шээлэн хэлэбэл, КПСС-эй Кабанскын рай...й нэгэдэхи секретарь В. И. Титовой «Түрүү ...алхам. Түрэһэн бодолнууд» гэһэн томохон ...январиин 1-нэй номерто толилогдоо һэн. ...гай промышленностиин, барилгын, хүдөө ...хүдэлмэрилэгшэдэй 1971 ондо абаһан ...алис уялгануудай ямараар дүүргэгдэһэн ту...тэдэнэй юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэл...бэлүүлхэ зорилгонууд тухай тус статья соо ...рхойгоор хэлэгдэһэн байна. КПСС-эй Бэшүү...райкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Пластинин... «Байгал» гэжэ һуралсалай ажахын пар... организациин секретарь С. Халтуевай. ...бусад олон нүхэдэй иимэрхүү удхатай то... статьянууд газетын хуудаһануудта нии...дээ.

...ялгамнай хүндэтэй, харюусалгамнай ехэ». ...нэрэтэй статья «Түрүү хүнэй үгэ» гэһэн ...г доро газетын январиин 16-най номерой тухайнь доторхойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Энээнһээ һабагша татан, газетымнай амаралтын үдэрэй номер бүхэндэ «Түрүү хүнэй үгэ» гэһэн гаршаг доро түрүү бэшэгүүд толилогдодог болобо. Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын ахалагша хонишон Е. Бадмаевай, Мухар-Шэбэрэй аймагай Түгнын соёлой байшангые даагша, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Н. Нерелыгинагай, Хориин аймагай Анаагай совхозой хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн З. Жамсарановагай түрүү бэшэгүүд тиимэ гаршаг доро удаа дараалан газетэдэ хэблэгдээ. Ажалай, соёл культурын түрүү хүнүүдэй иимэрхүү статьянууд саашадаашье тунхаглагдажа байхаар хараалагдана.

Үнгэрөөшэ январь һара соо республикын колхоз, совхозуудай хонишодой ажалай халуун хаһа—шэнэ төл абалга эхилээ. Энээн тухай газетын хүдөө бэшэгшэд болон уншагшадһаа хэдэн арбаад мэдээсэл ба корреспонденцинүүд абтаһан байна. Тэдэнэй олонхинь, мүн редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй репортаж болон статьянууд газетэдэмнай гаргагдаһан байха юм. Хурьга абалга тухай республикын нютаг бүхэнһөө бэшэг, мэдээ...

ҮНЭР БАЯН БҮЛЭ

Дабаата нютагта арбан үхибүүдые түрэжэ, хүмүүжүүлһэн үнэр баян бүлэ ажаһуудаг юм. Тэрэмнай Буда Шагдурович Гармаевайхи болоно. Тэдэнэр хоёр хүбүүн, найман басагатай юм. Үхибүүдынь бултадаа шахуу дээдэ эрдэмтэй, зариманиинь үшөө һуралсалаа үргэлжэлүүлһээр.

Эгээ ехэ Шура басаганиинь Эрхүүгэй медицинскэ институт дүүргэжэ ерээд, Захааминай аймагай Холтосоной участогай больницада хүүгэдэй врачаар хүдэлнэ. Надя Аида хоёрынь багшын мэргэжэлтэй болоод, Цахирай дунда һургуулида, Украинын ССР-тэ ажаллана. Володя хүбүүниинь хүдөө ажахын мэргэжэлтэн болоод, мүнөө аймагайнгаа «Победа» колхоздо агрономоор хүдэлнэ. Валя басаганиинь соёл-гэгээрэлэй училищи заочноор түгэсхөөд, нютагайнгаа библиотекэдэ ажалладаг. Зинань Баян-Голой совхоздо хүдэлнэ. Хоёрдохи Борис хүбүүниинь хүдөө ажахын институтда, Галинь — медицинын училищида, Нинань — соёл-гэгээрэлэй училищида һуралсажа байна. Одхон басаган Людань Цахирай һургуулиин табадахи класста.

Буда Шагдурович, Ханда Жалсараевна хоёр нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болоһон хүнүүд. «Будатанай үхибүүд тиигэнэ, иигэнэ» гэжэ нэгэшье хүнэй хэлэхые дуулахагүй. Тэдэнэр бултадаа налгай илдам зан абаритай, хододоо хүхюу зугаатайнууд юм. Ханда Жалсараевна 10 үхибүү түрэжэ хүмүүжүүлһэнэйнгөө түлөө «Эхэ-Геройн» хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Буда Шагдурович нютагтаа хамтын ажал тогтоохо хэрэгтэ өөрынгөө хубитые ехээр оруулалсан, хүтэлбэрилхы тушаалда удаан саг соо хүдэлһэн байна. Нютагайнгаа колхозой түрүүлэгшээр 8 жэлэй туршада, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр 12 жэл соо хүдэлөө. Мүнөө Буряадай республикын тусхайта пенсионер.

Үндэр наһатай боложо пенсидэ гарабашье, үшөөл ажаллаһаар. 1938 онһоо Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүн Буда Шагдурович Гармаев мүнөөшье парторганизациин үгэһэн даалбарида үнэн зүрхэнһөө хандажа, агитаторай уялгые нягтаар дүүргэнэ. Мүн тиихэдэ Дабаата нютагтаа почтальон юм. Почтоёо абаад, холын гүүртэнүүдтэ ошоходоо, тэндэхи малшадта элдэб һониниие хөөрэжэ үгэдэг, асуудалдань харюусадаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарлигаар тулалдаһанайнгаа, мүн хамтын ажалда олон жэл соо аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай дүрбэн медаляар, республикын Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Буда, Ханда Гармаевтанай хүмүүжүүлһэн үхибүүд аба, эжыдээ адли ажалша бэрхэнүүд юм. Хүдэлжэ эхилһэн үхибүүдынь коллектив соогоо хүндэтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буда Шагдурович, Ханда Жалсараевна Гармаевтан.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

Захааминай аймаг.

ОЛОНДО ХҮНДЭТЭЙ

Улаан-Үдын хотын Октябрьска районой хүүгэдэй 60-дахи саадай ...хүдэлмэрилэгшэд үхибүүдые һайнаар һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэг...тэ үдэр бүриин анхарал табижа, ехэ оролдолго гаргажа байдаг юм. ...Тус саадые даагшаар Анна Васильевна Петрова хүдэлдэг. Хүмүү...жүүлэгшэд саадта ябадаг үхибүүн бүхэниие үдэрэй гурим сахижа, ...ариг сэбэрээр ябажа, шадалаараа ажал хэжэ һургахые оролдоно. ...Энэ талаар үхибүүдынь нилээд һайн дүршэлтэй болонхой. Ахамад ...бүлэгэй үхибүүд һургуулида орохын урда тээхи бэлэдхэл гарана.

Саадай хүмүүжүүлэгшэ Елизавета Ивановна Орлова тухай тү...рэлхид оло дахин һайн һайхан үгэнүүдые хэлэһэн байдаг. Ушарынь ...зүб гэбэл, энэ нүхэр үхибүүдтэ эжы мэтэ илдамаар хандадаг, на...гархай зохид зан абаритай юм. Тиимэл хадань «манай Елизавета ...Ивановна» гээд үхибүүд тэрээндэ дуратай болонхой.

Елизавета Ивановна эндэ 12 жэлэй турша соо хүдэлжэ, кол...лективэйнгээ, мүн түрэлхидэй дунда хүндэтэй болоһон хүмүүжүү...лэгшэ юм. Мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаа...лсадаг, профсоюзай месткомой гэшүүнээр һунгагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. И. Орлова үхибүүдтээ шэнэ зурагууд тухай ...хөөрэжэ байна.

А. ИВАНОВАГАЙ фототекст.

УНШАГШЫН ЗУРАГЛАЛ

МҮНӨӨ САГАЙ ХҮН

Нютагайнгаа элдин талаар наадан сэнгэһэн бага балшар наһанайнгаа нүхэр Николайтай уулзажа, ажал хэрэгээрнь сэдьхэлһээ һонирхохо гэһэн хүсэл үнгэрһэн намар тохёолдоо бэлэй.

Ой модоной алтан шаргал набшаһад намарай һалхинда сохюулжа унанхай. Нюсэгэн шүрдэгэр модод үбэлэй амисхаал хүлеэнхэй дуугай һуунад. Нараншье һулаар шарана. Тэнгэри номин хүхэ. Үнгэрһэн алтан шаргал намар чисаанынхидта айхабтар утаар үзэгдөө. Үнэхөөрөөшье гоёл намар болоо даа.

Машинамнай аалихан бүмбэрһөөр Мухар-Шэбэрэй нуга тохойнуудта хүрэжэ ерэбэ. Үнгэрөөшэ зундаа үбһэ ногооной гараса һайн лэ байгаа даа. Бэе бэеһээ балайшье холо бэшээр сомогдоһон ута унжагар һүринүүд жэрылдэнэ. Намтай зэргэлээд һууһан совхозой ветврач Михаил Цынденович һүринүүдые хараад ехэл урмашанги, хирэ-хирэ болоод шэртээд лэ абана. Ялхитай харгыда машинамнай ондого-сондого һүрэн, урагшаал жудхэнэ. Михаил Цынденович нам тээшэ эрьежэ:

— Эдэ һүринүүдые хоёрдохи отделениимнай хонишод зундаа бэлэдхэһэн юм. Энэнь үбэлэй хүйтэниие гаталха зэргэтэй,—гээд сэдьхэл дүүрэнгеэр хэлээ һэн.

Бага үгсүүр майлаханда ябахадаа, машинамнай абяагаа шангадуулан жудхэжэ, хонишодой буусада асарба.

Наран үдэ шахажа байна. Бага һаншагаа сайран захалжа ябаһан, Николайн эжы гэрһээ гаража, бидэниие угтаба. Мэндэ амараа хэлсээд, уулзаха хонишоноо һураһамнай:

— Тугаарай Шабартын хонишодой бүлүүр худагта хонидоо уһалхаяа тэрэмнай ябашоо. Ерэхэ дүтэлөө ёһотой, гэртэ орит,— гээд хүндэмүүшэ уринаар бидэндэ хандаба.

Гэр соо ариг сэбэр. Стол дээрэ багахан транзисторна радиоприёмник табяатай, тэндэһээ уяхан хүгжэм гэрээр дүүрэн зэдэлнэ. Николайн эжытэй һониноо зугаалһаар байтарнай, үүдэн нээгдэжэ, шираг бэетэй, шамбай улаан хүбүүн орожо ерэбэ. Энэмнай Николай бэеэрээ.

Бага наһанайнгаа нүхэртэй хөөрэлдэжэ, тэрэнэй ажал хэрэгтэй танилсагдаба. Удаань ябалган дээрэ хонидойнь байра харабабди. Тэрэнь хуушабтар. Тиигэбэшье үбэлэй бордоһон һалхинай нэбтэ үлеэхээр бэшээр дулааланхай. Николай ажал хэрэг тухайдаа ехэл омогорхонгёор, сэдьхэлһээ баясан намда хөөрөө һэн.

Удаань бидэниие дахуулаад хорёо соо хэбтэһэн хониной хажууда ерэжэ, ветврач Михаил Цынденовичтэ үбшэлһыень ехэл һанаа зобонгёор хэлээ һэн. Ветврач тэрэниие дары үзэжэ, санхатаа гэжэ үбшыень элирүүлһэнэй һүүлээр үбшэн хониндо эм шудхаба. Тиигээд хонишодто ветврач эмүүдые үгэжэ, тэрэнээ аргалха заабариень хэлэжэ үгөө һэн. Николайн үбшэлһэн хонинойнгоо ойро ехэл сэдьхэлээ хүдэлгэнги байһыень харахадаа хонишоной ажалай тон харюусалгатай байһые ойлгожо абаа һэм.

Үдын хойно хоёр саг багаар Мухар-Шэбэрэй шара хагдан энгэртэй талаар машинын зөөлэхэн дунда үлгыдүүлэн, багынгаа нүхэрэй ажабайдал зураглан ябаа бэлэйб.

...һаял һэн даа. Саг сахилгаан түргөөр зураллан арилаа. Модон һэлмээр наададаг тэрэ холын үе саг үни болобошье, мартагдаагүй. Николайтай багадаа хоюулан нилээд үелэн наадаһан хоёрбди. Балшар наһанайнгаа сэнгүү хүхюун үеые хэн мартаха бэлэй.

Николай сэрэгэй албанда гурбан жэл соо һайнаар, зоримгойгоор ябажа гараа. Албанай һүүлээр элдэб ажалда хүдэлөө. Удаань эжытэеэ сүг олохон жэлдэ хонин ажалда ябалсаа. Ажал гээшэһээ зуг татангүй, үнэн сэдьхэлһээ хүдэлһэн залуу шираг хүбүүн хүдэлмэриин дүй дүршэл бэедээ түхөөжэ, үнөөхил дун сагаан хонидоо талын энгэрээр мүнөөшье хүрэтэр адуулһаар лэ ябана. Эжынгээ ажалай хүсэндэ булигдажа, амаралтада гарахада, Николай Цыренов өөрөө 1965 оной намар һүбай хонидые харууһалхаяа абаа һэн. Тэрэ гэһээр сагшье уһанай урдаһандал түргөөр үнгэрөө. Эдэ жэлнүүд залуу хонишоной ажал хэрэгтэ амжалта асараа. Үнгэрэгшэ жэл Николай Цыренов 650 зүһаг хони гээлтэ хоролтогүй харууһалжа, хонин бүриһөө 3 килограмм 500 грамм һайн шанартай нооһо хайшалжа тушаагаа.

Хонишоной ажал бусад ажалһаа ондоохон даа. Үбэлэй шэмэрүүн хүйтэншье, зунай ангама халууншье тэдэниие гамнадаггүй. Залуу шираг хүбүүн байгаалиин шэрүүн үзэгдэлнүүдһээ бэеэ гамнажа ябанагүй. Дун сагаан хонидоо һайнаар харууһалжа, гарза хоролтодо оруулхагүйе бодомжолон ажаллана.

Чисаанын дуулим тала дайда саһаар нэмэригдэнхэй. Залуу хонишон Николай Цыренов Загаһатын совхозой хоёрдохи отделенидэ 600 толгой зүһаг хони даажа абаад, мүнөө һайнаар харууһалжа байна. Үнгэрһэн зундаа 450 центнер үбһэ бэлэдхээ, мүн тэрэнэй хажуугаар һолоомо, зеленко ехээр суглуулаа. Урда жэлдэ ута намар болоожо, залуу хонишон үбһэ хулһаяа алмажа, хонидоо орой болотор хагданда адуулһан байха юм.

Нимэл даа, манай үеын залуу хонишоной ажалай ябаса, ажабайдалайнь намтар. Ажал гээшэ хүндэ жаргал асардаг. Энэнь тон зүб. Николай өөрынгөө ажал тухай сэрьхэлһээ баярай мэдэрэл түрүүлжэ, үнэхөөрөө наһанайнгаа жаргал, ажалайнгаа амжалта тухай хүхюунээр хөөрөө һэн. Нимэл даа, мүн мүнөө үеын хүн. Жаргалтай ябыш даа, талын хонишон!

В. ЧИМИТОВ.

Хэжэнгын аймаг.

МАГТААЛТА ҺААЛИШАН

Дэжэд Сандитова Яруунын аймагай «Победа» колхоздо 14 жэлэй туршада һаалишанаар хүдэлнэ. Тэрэ 1955 ондо Нарһатын дунда һургуули эрхимээр дүүргээд, һайн дураараа мал ажал дээрэ хүдэлхэеэ колхоздоо үлэһэн юм. Олон жэл соо ажаллажа, дүй дүршэлөөр баян болоһон Дэжэд мүнөө сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулдаг болонхой.

Эрхим ажалайнь гэршэ—В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай медаль нүхэр Сандитовагай энгэр шэмэглэнэ. Түсэбтэ табан жэлэй нэгэдэхи жэлдэ даажа ябаһан үнеэн бүриһөө 1789 килограмм һү һаажа, тус бүриһөөнь тугал түлжүүлжэ абаһан байна. Наһанайнгаа түлэг дунда ябаһан энэ эхэнэрэй жэшээ бусад нүхэдыень ажалай амжалтада урялна. Эрхим һайн ажалайнь түлөө тэрээндэ колхозой правлениин, парткомой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа һэн.

Дэжэд Сандитова байгша оной январь һара соо Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн республикын түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсаа. Тэрэ 1972 онойнгоо түсэб үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

Д. ШИРАБОН.
хүдөө бэшэгшэ.

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Хүрбын совхозой Тээгдын һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэд юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын ондо одолдосотой һайнаар хүдэлжэ гараа. Малшадай дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа. Тэдэнэр абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, арга боломжоёо хэрэглэн хүдэлөө. Тиигэжэ һү һааха түсэбөө амжалтатай бэелүүлһэн байна.

Мүн тус фермын олохон һаалишад даажа абаһан үнеэн бүриһөө тугал абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байха юм. Фермын һаалишад Дэрмэ-Ханда Цыбанова, Цыпил Дагбаева, Долгор Дармаева болон бусад нүхэдтэ 1—1 тугал нэмэлтэ түлбэри болгон үгтөө. Совхозой дирекци болон партийна комитет ажалдаа һайн дүн туйлаһанайнь түлөө тэдэниие халуунаар амаршалаад, саашанхи хүдэлмэридэнь ехэ амжалта хүсэбэ.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин аймаг.

ЭДЭБХИТЭЙ ПОЧТАЛЬОН

Вения Викторовна Халбаева Улаан-Үдын аймагай Дээдэ Ивалга нютагта арба гаран жэлэй туршада почтальоноор хүдэлнэ. Тиигэхэ зуураа даажа абаһан хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө хандажа, ажалшадай захиһан газетэ, журнал, бэшэгүүдыень түргэн хүргэжэ үгэхые хүсэжэ ябадаг байна.

Гэхэтэй хамта арад зоной дунда хэблэл тарааха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эндэхи хүнүүд буряад хэлэн дээрэ гарадаг газетэ, журнал захижа, уншаха ехэ дуратай байдаг.

— 1972 оной туршада нютагаймнай айл бүхэн шахуу «Буряад үнэн» газетэдэ захил хэһэн байна. Юрэдөө 30 гэр бүлэ энэ газетэдэ түрүүшынхиеэ захил хээ. Отделениин партийна эхин организаци хэблэл тарааха талаар бидэндэ ехэ туһаламжа хүргөө,—гэжэ Вения Викторовна Халбаева хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. В. Халбаева ажалдаа.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

БЭРХЭ ҺУРАГШАДТА ЗОРЮУЛАГДАҺАН СЛЁТ

Гусиноозерск хотын 2-дохи һургуулида слет боложо, номдоо бэрхээр һурагшад ехээр хүндэлүүлһэн байна.

Слёдой эхилхын урда тээ ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ, номдоо бэрхээр ...һурагшадай фото-зурагууд буулгаагдажа, стендүүдтэ табигдаа. ...на, һонирхолтой элдэб хөөрэлдөөн, уулзалганууд үнгэргэгдэһэн ...йна. Ажалай түрүүшүүлтэй уулзалгын эмхидхэгдэхэдэ, хүндэтэ ...ктер нүхэр Бальжиев уригдажа, һурагшадта ажал хүдэлмэри ту...гаа хөөрэжэ үгөө.

Слёдой нээгдэһэн үдэр һурагшадта ёһотойл һайндэрынь болоһон ...йна. Ехэ столдо уригдажа һууһан һурагшад хүндын ёһоор сайла...һаа гадна, һуралсал тухайгаа, һонирхолтой хэрэгүүдые эмхидхэ...тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Номоо һайнаар үзэгшэд «4», «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые яажа абадаг тухайгаа, пионерэй хүдэлмэридэ хабаадалсадаг тухайгаа элидхээ. Терешковагай нэрэмжэтэ пионерэй дружинын отрядай соведэй түрүүлэгшэ Таня Ширшикова һургуули соогоо һуралсалаараа, мүн һонирхолтой хэрэгүүдээрээ түрүү һуури эзэлдэг 5-дахи классай һурагшад тухай хөөрэжэ үгөө.

Хүндын ёһоор столой саана болоһон хөөрэлдөөнэй үедэ бэрхэ һурагшадта бэлэг барюулагдаа. Номоо һайнаар үзэгшэдтэ зорюулагдажа, эндэ түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн слёдто 500 шахуу һурагшад хабаадалсаа.

Л. СЛЮНКИНА.

ҺАНАЛАА ЮУНДЭ ТАБИНАГҮЙБ?

...Республика доторнай соёлой ...жэлэй доботолго соносхогдоод. ...нютаг бүхэндэ ехэхэн хүдэлмэри ...ябуулагдажа эхилээ. Гэхэтэй хам...та Захааминай аймагай Цахир ...тосхондо энэ асуудалаар энэ тэрэ ...юумэн хэгдэнэ гэхын аргагүй.

...Цахир — аймагай томохон ...тосхонуудай нэгэн. Тосхондо ай...магай эд хэрэглэгшэдэй бүлгэм, ...дунда ба найман жэлэй һургуули...нууд, харгы заһабарилха управ...лени, холбооной отделени, ...ой модоной ажахы, соёлой бай...шан, библиотекэ болон бусад олон ...эмхи зургаанууд бии. Эндэ 300 ...гаран урхэтэ айл ажаһуудаг юм. ...Һүүлэй жэлнүүдтэ тосхондо шэнэ гэр байранууд, бусад барилганууд бодхоогдобошье, хуушаржа байһаниинь заһабарилагданагүй. Зарим гэрнүүдэй хушалтанууд үмхирэн һандаршоод, тосхоной үйлсэнүүдэй түхэл шарайе үзэмжэгүй болгоно.

Элдэб янзын модо, һөөгүүдые тарижа, тосхоной үйлсэнүүдые ногооруулха талаар урдань нилээд хүдэлмэри хэгдэдэг байһан юм. Теэд нимэшье юумэн мүнөө ябуулагдахаяа болишоо. Гэрнүүдэй үйлсэ талада палисаднигууд байбашье, олонхидонь модон таригдаагүй, зунай сагта бургаг ногоогоор дарагдашоод байдаг.

Урдань яһала һайн сэсэрлиг Цахирта байдаг һэн. Тэндэ зунай сагта танца, ёохор болодог, элдэб наадан эмхидхэгдэдэг байһан. Мүнөө болоходо тиимэшье юумэн байхагүй. Сэсэрлигэй харша зарим газартаа задалагдажа, хэн нэгэн модыень гэртээ абаашажа хэрэглэдэг. Тосхоной үйлсэнүүдые болбосон түхэлтэй болгохо талаар нилээд юумэн хэгдэмээр.

Тосхондо орой ганса бани, худаг бии юм. Теэд тэрэ бани, худагынь жэлэй ехэнхи сагта хүдэлдэггүй, заһабарилгада байдаг болошонхой. Тиимэшье байгаагүйдөө арганьгүй. Ушарынь гэхэдэ, тэрэ бани, худагай баригдаһаар гушаад жэл үнгэрөө ха юм. Шулуугаар шэнэ бани, үшөө нэгэ худаг бариха тухай хөөрэлдөөно болоһоор үнихэнэй. Теэд энэ хөөрэлдөөнһөө хүнүүдэй һуудал байдалда хубилалта болоногүй, тэрэл зандаа байна ха юм.

Эдэ бүхы ажаглалтанууд тушаа Цахирай сельскэ Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй саг үргэлжын соёл-гэгээрэлэй комисси, мүн эндэхи эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэдэг байха. Теэд дүрсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар һаналаа табидаггүй байһаниинь харамтай.

Б. ШОЁНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

„ХЭМЖЭЭ АБАХААР БОЛОО“

Редакцида харюусана

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын январиин 13-най номерто толилогдоо һэн. Яруунын аймагай Мужыха тосхоной радиоузел һүүлэй үедэ муугаар хүдэлнэ, буряад хэлэн дээрэ дамжуулгын боложо эхилхэдэ болюулжархидаг ябадал дайралдадаг гэжэ тэрэ бэшэг соо шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Тус бэшэгээр хэмжээ абахынь тула Яруунын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомдо эльгээгдэһэн юм.

«Тэрэ бэшэг Эгэтын сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрээндэ эндэхи «Дружба» колхозой 6-дахи ЛТУ-гай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаһан байна. Бэшэг соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд булта зүб байба. Радиоузелай муугаар хүдэлдэг байһанай түлөө ЛТУ-гай начальник М. М. Белобородов, тэрэнэй орлогшо А. И. Серебрянников гэгшэдтэ шанга һануулга хэгдээ. Тиихэдэ Эгэтын сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Л. Тарнуевта радиоузелай ажал хододоо хинан шалгажа, тоосооень заседани дээрээ шагнажа байхыень дурадхагдаа» гэжэ Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Жданов газетын редакцида мэдээсэһэн байна.

ЭНЭ ХУУДАҺАН УНШАГШАДАЙ БЭШЭГҮҮДЭЭР БУРИДҮҮЛЭГДЭБЭ

„БУРЯАД ҮНЭНЭЙ"

КОНКУРС

УНШАГШАД, ТАНДАА ХАНДАНАБДИ

ХҮНДЭТЭ УНШАГШАД! СССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойн баяр декабрь hарада тэмдэглэгдэхэ байна. 1922 оной декабриин 30-да Совет түрүүшын дүрбэн республикын делегадууд арадуудай дура хүсэл бэелүүлэн, «Совет Социалис Республикануудай Союзые байгуулха тухай Договорто» гараа табиhан юм. «СССР-эй байгуулагдаhан ушар хадаа политическэ удха шанараараа, социально-политическэ үрэ дүнгүүдээрээ манай гүрэнэй түүхэдэ онсо гайхамшаг hуури эзэлээ»,— гээд КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэгдэhэн Тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнэ.

Манай орон дотор социализм байгуулгын жэлнүүдтэ түүхэтэ шэнэ хани нэгэдэл—совет арад мүндэлөө. Хамтын ажалай охин соогуур, социализм байгуулгын тэмсэл соогуур, тэрэниие хамгаалгын хатуу шанга байлдаан соогуур шэрээгдэн хатуужаhан шэнэ хүн—Эхэ орондоо инаг дуратай патриот, ёhотой интернационалист, үндэр эрдэм соёлтой, түрүү үзэл сурталтай, болбосорол түгэс, үнэн сэхэ хүн урган гараа.

Колхоз, совхозуудай баян дэлгэр тала дайда дээрэ, завод, фабрикануудай цехүүд, дээдэ hургуулинуудай аудиторинууд соо, соёл гэгээрэлэй, хангалгын зургаануудта ажал хүдэлмэридөө коммунис ёhoop хандадаг, үүсхэлшэ, эдэбхитэй габшагай олон мянган хүнүүд хүдэлжэ, толотомо үльгэр жэшээ харуулна.

Манай үеын хүнүүдые эли тодоор, уран гоёор зураглан харуулhан, образыень гүнзэгыгөөр элирүүлhэн эрхим очерк бэшэхын түлөө конкурс «Буряад үнэн» газетын редакци СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа соносхобо.

Юhэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, социалис уялгаяа болзорhooнь урид дүүргэхын түлөө эдэбхи, үүсхэл гаргажа ябадаг совет хүниие, баатар ажалайнь габьяае, тэрэнэй hайн hайхан түхэл шэнжые, хүсэл зориг ба бодол эрмэлзэлые, ходол урагшаа тэгүүлдэг зан абарииень уран хурсаар, эли тодоор магтан дуулаха гээшэ конкурсдо хабаадагшадай гол зорилго болоно.

Журналистнууд, уран зохёолшод, хүдэлмэришэн болон хүдөө бэшэгшэд, бүхы уншагшад «МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» гэhэн конкурсдо хабаадалсахадань болохо.

Конкурсдо илажа гараад, эрхим hайн очерк бэшэhэн авторнуудта иимэ шангууд үгтэхэ:

нэгэдэхи нэгэ шан—100 түхэриг;
хоёрдохи хоёр шан—75—75 түхэриг;
гурбадахи гурбан шан—50—50 түхэриг;
20—20 түхэригэй урмашуулгын 5 шан.

«МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН» ГЭЖЭ КОНКУРСДО» гэhэн тэмдэгтэйгээр очеркнуудаа эльгээхыетнай гуйнабди.

Энэ конкурсдо илагшадай нэрэ СССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойн баярай үдэр—1972 оной декабриин 30-да соносхогдохо.

МАНАЙ АДРЕС: Улаан-Үдэ хото, Ленинэй гудамжа, 35, «Буряад үнэн» газетын редакци.

Улаан-Үдэ: үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр

БЭЛЭГҮҮД, БЭЛЭГҮҮД...

Улаан-Үдэ хотын гол гудамжын тэг дунда түбхинэhэн «Бэлэгүүд» гэhэн магазин хүн бүхэнэй дурыень татадаг. Тус магазинай наймаалагшад улад зоной дураар элдэб янзын бэлэгүүдые саг соонь хэжэ үгэдэг, hара, квартал бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхые эрмэлзэдэг байна.

Эбтэй эетэй энэ коллектив байгша оной январь hарын түсэбые болзорhooнь хэдэн хоног уридлахадаа, түсэбөө 109 процент дүүргээ hэн. Тингэжэ түсэбhөө гадуур 4400 түхэригэй эд бараа республикын, мүн Улаан-Үдэ хотынгоо ажалшадта наймаалаа.

— Манай магазинда нэгэ үдэрэй туршада хэдэн зуугаад хүн орожо гарадаг. Тингэншьегүй арганьгүй. Юуб гэхэдэ, «Бэлэгүүд» гэhэн тусхай магазинуудай город соо үгы hэн тула эхэ эсэгэ, аха дүүнэр, болон түрэл түхэмүүдтээ, инаг нүхэртөө бэлэг бэдэрhэн лэ хүн манай магазинда орожо, хэрэгтэй юумэсэ абадаг, тиимэ юумэнэй үгы байгаа hаань, маанадые гуйдаг, эридэг гээшэ,—гэжэ тус магазинай директор Валентина Фёдоровна Беседина хэлэнэ.

Тус магазинhaa бэлэг абаhан хүн баяраар дүүрэнхэй гаража ошоно ха юм. Заримдаа энэ магазинда бэлэн бэлэгүүд ерэдэг байна. Зүгөөр үсөөнөөр ерэhэн бэлэгүүдэй хаанашье хүртэнгүй hалашадагынь хүн бүхэндэ мэдээжэ юм бэзэ. Тиихэдэнь магазинай наймаалагшад өөhэдөө соморхон аад, хүн бүхэндэ таатай, hайн бэлэгүүдые бэлдэжэ, наймаанда гаргахые оролдодог.

Магазинай үнинэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Анастасия Гавриловна Калинина hайн бэлэгүүдые зохёон тааруулхадаа аргагүй hүбэлгэн, бэрхэ байhаараа онсо шалгардаг. Мүн наймаалагшад Таня Колодина, Тамара Курдюкова болон бусад магазиндаа орохон зүйлнүүдээр ажалшадай дура татамаар бэлэгүүдые хэлсэжэ, витринэеэ гоёолсожо, түсэбөө дүүргэлсэжэ ябадаг, урагшаа hанаатай, шуран бэрхэ наймаалагшад юм.

— Иигэжэ үдэр бүри бэе бэедээ туhалалсажа, хамтаараа ажал хэрэгээ бэелүүлжэ, байнхайбди,— гэжэ нүхэр Беседина үгэеэ түгэсхэнэ.

Үсэгэлдэр тус магазинда бэлэг бөлгожо абамаар hайн,зохид амhартанууд, эхэнэрнүүдтэ бэлэглэмээр дотор, гадар хубсаhан элбэгээр абтаба. Түрэл түхэмүүдэйнгээ hайндэрөөр, түрэhэн үдэрөөрнь амаршалангаа «Бэлэгүүд» гэhэн магазинда заатагүй орожо, хэрэгтэй юумэеэ шэлэжэ абахыетнай хүсэнэбди.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим наймаалагша Г. А. Калинина магазинда орогшодто эд бараа шэлэн абахадань туhалжа байна.

Авторай фото.

МАНАЙ АЙЛШАН ДУУЛАНА

Ленинэй орденто оперо, баледэй театрта мүнөөдэр «Риголетто» гэhэн оперо табигдахань. Тус оперын гол рольдо манай республикада айлшаар ерэhэн РСФСР-эй габьяата артист Владимир Киняев наадаха юм.

Манай Улаан-Үдэ хото түрүүшынхеэ айлшалhан Владимир Киняев оперонуудай гол рольнуудта шадамар бэрхээр наададагаараа суурхаhан. hүүлэй үедэ Владимир Киняев ССР Союзай Ленинградай С. М. Кировэй нэрэмжэтэ театрта хори гаран рольнуудые гүйсэдхэжэ гараhан намтартай.

Киевэй хүгжэмтэ училищи дүүргэжэ гараhан артист гоё hайханаар дууладагаараа Совет ороной ажалшадта мэдээжэ болонхой юм.

Айлшаар манайда ерэhэн артист гүрэнэй оперо, баледэй театрта «Царская невеста», «Риголлетто», «Князь Игорь» гэhэн оперонуудай гол рольнуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, Улаан-Үдэ хотын, мүн республикын ажалшадые баясуулба.

РСФСР-эй габьяата артист Владимир Киняев hүүлэй үедэ Франци, Швеци ба ГДР-эй ажалшадай урда Совет ороной дуу, хүгжэм зэдэлүүлжэ ерэhэн байха юм.

ТҮҮХЭ БЭШЭГШЭД

Республикын hурагшад болон пионернүүдэй дунда «Минии Эхэ орон» гэhэн уряа доро холын аяншалга эхилhээр хоёр жэл боложо ябана. Мүнөө республика дотор 2147 аяншалгын бүлэг эмхидхэгдээд, өөhэд өөhэдынгөө шэлэн олоhон мэргэжэлээр ажал хүдэлмэреэ хэжэ байнхай.

Улаан-Үдэ хотын 20-дохи дунда hургуулиин hурагшад мүнөө Улаан тугта Буряадай дивизиин гаталhан замаар ябажа, hонирхолтой материал суглуулжа эхилhэн байна. Мүнөө эдэнэрэй суглуулhан материалаар hонирхолтой стенд зохёогдожо табигдаба. Мүн эдэнэрэй хүсөөр суглуулагдаhан Байгал шадарай түрүүшын марксистнууд, түрүүшын табан жэлэй ударнигууд гэhэн стенд хүн бүхэнэй дура татадаг юм. Энээнhээ гадна, тус hургуулиин hурагшад Улаан-Үдын Октябрьска районд бии байгаа промышленна предприятинуудые хубаажа абаад, тэдэнэй хэзээ бии болоhон сагhaa хойшо эхилээд, тусхай түүхэ бэшэжэ захалба.

Тэрэшэлэн Улаан-Үдын гурбадахи дунда hургуулиин hурагшад хизаар ороноо шэнжэлхэ hонирхолтой хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг юм. Мүнөө тус hургуулиин музейдэ Буряадай республикын түүхэ харуулhан стенд бии болонхой. hургуулиин биологиин, түүхын, географиин багшанар эндэhээ шухаг материалнуудые абажа, үдэр бүри хэшээлдээ хэрэглэдэг болонхой, hурагшадтаа баяр баясхалан хүргэжэ ябадаг юм.

Иимэ hайн hайхан үүсхэл дэмжэhэн Улаан-Үдэ хотымнай hургуули бүхэнэй hурагшад сүлөөтэйл сагтаа үдэр бүри ябажа, шухаг болоhон материалнуудаар hонирхожо, суглуулжа байдаг болоhондонь аргагүй баяртай байдагбди.

Н. АЖЕЕВА.

ТОБШОХОНООР

ҮСЭГЭЛДЭР Зүүн-Сибириин технологическа институдай спортын зал соо дүрэ буляалдалгаар мүрысөөн болобо. Барилдаанда Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэмүүдэй 60-аад спортсмен хабаадалсаhан байна.

МҮНӨӨДЭР «Динамо» бүлгэмэй зал соо hур харбалгаар түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болохонь. Наадан үдэрэй 11 часhaa эхилхэ.

ҮГЛӨӨДЭР «Спартак» бүлгэмэй спортын зал соо волейболоор, шатараар мүрысөөнүүд болохо байна. Мүн энэ үдэр Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадта волейболоор, хэлхээ холбооной техникумдэ столой теннисээр түрүү hуури эзэлхын түлөө нэгэ үдэрэй мүрысөөнүүд болохонь. Дурсагдагша наадануд Саппоро хотодо үнгэргэгдэжэ байгаа Олимпиин наадануудта зорюулагданхай.

Тэрэшэлэн Дээдэ-Онгостойдо, Аршаан тосхон шадар санын урилдаан, трамплинhaa hүрэлгөөр мүрысөөнүүд үглөөдэрhөө эхилхэ болобо. Эдэ мүрысөөнүүдтэ Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэмүүдэй, институдууд ба hургуулинуудай санашад олоороо хабаадалсаха юм.

Манай корр.

МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Олимпиин үбэлэй XI наад... да зорюулан, манай респуб... кын «Спартак» бүлгэмэй со... хоhон арбан хоногой мүрыс... Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэ... байнхай. Тэдэнэй нэгэн хокк... наадан болоно. hонирхолт... энэ мүрысөөндэ түрүү hуу... эзэлхын түлөө табан коман... хабаадалсаhан байна.

Ленинэй орденто мяха-ко... сервын комбинадай хоккеис... нүүд транспортын «Локомоти... командада 2:0 тоотойгоор шүү... дэ. Тэрэнэй удаа республик... эрхим гэгдэдэг ЛВРЗ-гэй спо... тын клубай, «Байкал» бүлгэм... хоккеистнүүд хоорондоо на... дахаар елүүр дээрэ гарана. Э... «Байкал» командын спортс... нүүд эдэнэрээ 2:1 гэhэн тоот... гоор шүүhэн байна.

Удаадахи ээлжээндэ «Ло... мотив» командын хоккеистнү... «Метеор» бүлгэмэйхидтэй на... дахадаа, 5:3 тоотойгоор «М... теор» команда шүүжэ, түгэс... лэй наада үнгэргэхэ болобо.

Түгэсхэлэй нааданай өхил... дэ, «Байкал» командын хокк... истнүүд «Метеор» командат... наадаха болоhон байгаа. Зүгө... «Метеор» командын спортсм... нүүд шүүхэл гэhэн зорилго у... даа табижа, үсэд нэтэрүү, бо... гоомжотойгоор наадажа, эд... нэрээ 1:0 тоотойгоор шүүв... «Спартак» бүлгэмэй үнэтэ б... лэг, грамотануудаар шагнагд... ба.

Нааданай хоёрдохи зүйл г... хэдэ, хүндэ атлетикэ болон... Штанга үргэлгөөр энэ мү... сөөндэ 23 спортсмен хабаад... саа.

Эгээл хүнгэн бэетэйшүү... дундаhaa «Урожай» бүлгэ... А. Турышев дүн хамтадаа 15... килограмм үргэжэ, эрхимлэ... байна.

Хүнгэншэг бэетэй бүхэшү... сооhоо залуу штангист Ро... Содномов («Спартак») 185 к... лограмм үргэбэ. 207,5 ки... грамм үргэhэн Алесандр О... колков нүгөөдэ шэгнүүртэн со... hoo шалгарба.

Хүнгэн бэетэйшүүлэй ду... болоhон мүрысөөндэ «Заб... калец» клубай спортсмену... Василий Шустов, Арсени... Шишкин, «Спартагай» Генн... дий Пляскин гурбанай дун... шанга тулалдаан болоhон ба... на. Эндэ 110 килограмм үр... hэн. Шустов булюу байжа, ха... та дээрээ 315 килограмм д... харуулжа, түрүү hуури эзэл...

Дундууршаг шэгнүүртэ... спортсменүүдэй дунда үнгэрг... дэhэн мүрысөөндэ Владим... Мартынов, дунда бэетэйшү... сооhоо спортын мастерта ка... дидат Анатолий Протас... («Урожай») гэгшэд шалгараа.

Командануud хоорондын д... гаргахада «Спартак» бүлгэм... команда түрүү hуури эзэл... Мүрысөөндэ түрүү hуури эз... hэн команда, спортсменүү... дурасхаалта бэлэг, грамотану... барюулагдаа.

Н. ИВАНОВ,
мүрысөөнэй главна судья.

Хилын саанаhaa

телефон телеграф радио

ПОРП-ын ЦК-гай пленум

ВАРШАВА. (ТАСС). Полшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй пленум Варшавада нээгдээ. ПНР-эй Сеймэй hунгалтын кампаниин үедэ партийна органуудай ба эмхинүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд, гэр байра барилгын аласай программа тодорхойлхо асуудалнууд пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. Пленумдэ хабаадагшад Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй хүдэлмэриин дүнгүүд тухай мэдээсэл мүн лэ сонособо.

Договорнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилээ

БОНН. ТАСС-ай корр. Ю. Борисов нигэжэ дамжуулба: ФРГ-гэй Бундесрат (Баруун Германиин парламентын газар нютагуудай палата) Советскэ Союзтай, ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектнүүдые февралиин 10-да түрүүшын уншалгаар зүбшэн хэлсэжэ эхилээ. Эдэ проектнүүд Бундесрадай хуули ёhоной комиссяар гадаадын хэрэгүүдэй комиссяар хаража үзэгдэhэн юм. Тус договорнууд конституцида зүришэнэгүй гэжэ хуули ёhоной комисси мэдэрhэн байха. Гадаадын хэрэгүүдэй комисси договорнуудые дэмжэжэ hаналаа хэлээд, тэдэниие ямаршье арсалтагүйгөөр эсэслэн баталхыень Бундесрадта hанамжалан дурадхаhан байна.

Тиин мүнөө эсэслэн баталалгын парламентска ёhо гуримтай зохилдуулагдан, хуулиин хоёр проект Бундесрадай пленарна зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Зүгөөр, энээнэй hанамжань мүнөөнэй шатада шиидхэхы удхатай бэшэ юм. Договорнуудые hайшаадаг ба буруушаадаг хоёр талын хоорондохи гол тэмсэл Бундестагта (Баруун Германиин парламентын хоёрдохи палатада) болохо ёhотой. Хуулиин хоёр проект Бундесрадай тобшололтой хамта Бундестагта дамжуулагдаха.

Бундесрадай мүнөөнэй пленарна зүблөөн дээрэ правительствын үмэнэhөө федеральна канцлер В. Брандт, гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Шеель хабаадаба.

ХДС/ХСС-эй хүтэлбэрилэгшэд Советскэ Союзтай, ПНР-тэй ФРГ-гэй баталhан договорнууд тушаа харша политика баримталжа үргэлжэлhөөр.

ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАБА

ДАККА. (ТАСС). СССР-эй ба Бангладешэй Арадай Республикын гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаа. Энэнь Бангладешэй гадаадада гаргажа худалдадаг заншалта эд товарнуудые Советскэ Союзай худалдан абаха тухай, экономикоёо hэргээхэ ба хүгжөөхынь тула шухала совет материалнууд болон түхеэрэлгэнүүдые Бангладешта үгэхэ тухай хараална.

А. ДЭВИСЭЙ ҮГЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Дарлагдаhан арадайнгаа эрхэ сүлөөтэй болохые, дэлхэй дээрэхи дарлагдаhан бүхы хүнүүдэй сүлөөтэй байхые хараха хүсэлэнтэй тула, США-гай Коммунис партиин гэшүүн болонхойб», — гэжэ Анджела Дэвис телевизионно интервью үгэхэдөө мэдүүлээ.

Түрмынхидэй хараалhан сүүдлэлгэhээ оройдоо хэдэхэн үдэр урид Калифорниин Сан-Хосе хотодохи сүүдэй зал соо телевизионно камерай урда үгэ хэлэхэдээ, американ арадай эрэлхэг зоригто энэ басаган үндэhэ яhа баримталан доромжологшодой, Американ бүхы хархис этэгээдүүдэй хорото хэрэгүүдые элишэлэн сохиhон байна.

«Иимэ хархис муухай ёhо гурим үүдхэhэн бүхы системын үгы хэгдээгүй сагта Холбоото Штадуудтахи расизм үгы хэгдэхэгүй. Расизм гээшэ американ обществын уг удхаhaa эшэ үндэhэтэй. Тиимэhээ энэ системые үгы хээгүйдөө гээд, негр революционеркэнүүд ойлгоно» гэжэ Анджела Дэвис тэмдэглэбэ.

ПАТРИОДУУДАЙ СОХИЛТОНУУД

ХАНОЙ. (ТАСС). Американсайгон сэрэгүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэгшэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үнгэрэгшэ hарын турша соо туйлаhан дайшалхы амжалтанууд тухай шэнэ мэдээнүүд Урда Вьетнамай хэдэ хэдэн провинцинуудhaa абтажа үргэлжэлhөөр.

Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, Сокчанг провинцида (Меконг мүрэнэй адагта) патриодуудай подразделенинүүд мүрдэхы ябуулгануудые хэжэ байгаа сайгон армиин отрядуудые нэгэнтэ бэшэ нэрбэн сохиhон байна. Үнгэрэгшэ hарын турша соо дайсанай 1070 солдат ба офицернүүд хүлhөө буулгагдаа.

Биньдинь провинцидахи (Түбэй Вьетнам) НВСО-гой сэрэгшэд энэл үе соо сайгон армиин, американ сэрэгэй 1200 гаран солдадуудые алаhан, шархатуулhан, плендэ абаhан, элдэб янзын 100 шахуу ехэ буу буляан абаhан, нэгэ американ вертолет буудажа унагааhан байна.

Тэрэшэлэн Түбэй Вьетнамай Куангнгай провинцидахи патриодууд январь hара соо дайсанай 900 гаран солдадуудые хүлhөөнь буулгаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд февралиин 9-дэ Данангдахи американ агаарай-сэрэгэй баазые ракетэнүүдээр буудаба. Информационно агентствэнүүдэй Сайгонhoo мэдээсэhэнэй ёhoop, энэ буудалгын үедэ баазын хэдэн барилга, түхеэрэлгэнүүд hандаагдаа, сэрэгэй хэдэн самоледууд гэмтээгдээ, гарнизоной сэрэгэйхидэй дундаhaa алагдаhан, шархатаhан хүнүүд бии гэжэ Америкын сэрэгэй командовани мэдэрбэ.

Парламентаринар үлэсхэлэн соносхоо

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландиин парламентын эсэргүү талын 6 гэшүүн «онсо түлөөлэлгэ тухай» хуулиие буруушаалгын тэмдэг болгон, февралиин 10-да үлэсхэлэн соносхоо. Тэрэ хуулиин үндэhөөр, нютагай засагаархид Ольстерой ямаршье гражданиние сүүдгүйгөөр, мүрдэлгэгүйгөөр түрмэдэ хааха эрхэтэй юм.

Патриодуудай амжалтанууд

ПАРИЖ. (ТАСС). Анголын патриодууд 500 мянга гаран дүрбэлжэн метр газар дайдые, тайлбарилан хэлэбэл, бүхы, оронойнгоо гурбанай нэгэ хубиие сүлөөлэнхэй. Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөе (МПЛА) залан толгойлхо сэрэгэй-политическэ комитедэй гэшүүн Ико Карайра «Жен Африк» журналай hүүлэй номерто тунхаглуулhан интервью дотороо энээн тухай мэдүүлбэ.

Португалиин дээрмэшэдhээ сүлөөлэгдэhэн районууд дотор хуушанай колониальна гуримуудай оронда «үнэн зүб байдал, хүн бүхэнэй эрдэм шудалха, медицинскэ туhаламжада хүртэхэ эрхые үндэhэ болгон, улад зоной политическэ мэдэрэлэй hэргэhэн шэнэ общество байгуулжа байнабди» гэжэ Карейра онсолон тэмдэглэнэ.

Ангиин тулалдаанууд улам үргэдэнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Испаниин банкнуудай 100 мянга гаран алба хаагшад түр зуурын буhалгаануудые хэжэ байна. Эдэнэр салин хүлhыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

Буhалгаанай долгин металлургическа, металл болбосоруулдаг промышленностиин предприятинуудта сасараа. Эдэ hалбаринуудай 200 мянга гаран хүдэлмэришэд ба алба хаагшад ажалай шэнэ хэлсээ баталха, хүдэлмэриин недели хороохо эрилтэтэйгээр тэмсэнэ.

Шиидхэбэреэ болюулха баатай болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Калифорниин судья Р. Арнасон хэблэлэй, радиогой ба телевидениин түлөөлэгшэдтэ Анджела Девисэй интервью үгэхыень хориhон шиидхэбэреэ олониитын эрилтын үндэhөөр болюулха баатай болобо.

Гэхэ зуура хаалтада байhан коммунисткада хэблэлэй түлөөлэгшэдые оруулха тухай асуудалые шиидхэлгэ «Сан-Хосейн түрмын засагаархидта сүм даалгагдана» гэжэ судьягай шиидхэбэри дотор бэшэгдэнхэй. Тиимэ болохолоороо, хэблэлэй түлөөлэгшэдтэй Анджела Дэвисэй уулзалгые дура зоргоороо хизаарлаха эрхэ түрмын ноёдто дахинаа олгогдобо.

SAPPORO 72

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ ДОЛООДОХИ ҮДЭР...

САППОРО, февралиин 9. (ТАСС-ай тусхай корр.) Олимпиин үбэлэй XI нааданда хабаадалсажа ябаhан манай ороной спортсменүүд мүнөө дээрээ дүрбэн алтан медаль абаhан байна. Тэдэнэй хоёрынь эрхим санашан Галина Кулакова абаба ха юм. 29 наhатай Ижевскын багша февралиин 9-нэй үдэр, табан километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда эрхимлэжэ, хоёрдохи алтан медаляа абаhан байна. Тэрэ зайгаа 17 минута 00,50 секунда соо гаталhан байха юм. Хоёрдохи hуури Финляндиин Марьятта Кайосмаа, гурбадахи — Чехословакиин Хелена Шиколова гэгшэд тус тустаа 17.05,50, 17.07,32 секунда соо гаталжа, фиништэ хүрэжэ ерэбэ. Горькин хотоhоо ехэ мүрысөөндэ ошоhон Алевтина Олюнина зайгаа 17.07,40 секунда соо гаталжа, дүрбэдэхи hуури эзэлhэн байна.

Зүгөөр санашадай туйлаhан hайн амжалтые конькишаднай дабтажа шадабагүй, Юуб гэхэдэ, 1500 метртэ урилдаhан конькишадай дүн хаража үзэхэдэ, Ленинградай Нина Статкевич аяар зургаадахи hуури эзэлhэн байна. Нүгөөдэ спортсменүүд Капитолина Серегина юhэдэхи, Людмила Саврулина арбан дүрбэдэхи hуури эзэлээ.

Энэ зайда США-гай Диана Холам гэгшэ эрхимлэжэ — 2 минута 20,35 секунда харуулжа, Олимпиин нааданай алтан медальда хүртөө. Тэрэ Гренобллиин нааданда абаhан мүнгэн, бронзо медальнууд дээрээ алтан медаль нэмэбэ ха юм. Голландиин конькишад Стин Баас-Кайзер, Атье Кейлен-Деелстра гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hуури эзэлжэ, мүнгэн, бронзо медальнуудые абаба.

— ХАЛАГ ДАА, халаг, түрүүшын ээлжээндэ бирагүйгөөр буудажа, гурбан hомоёо дээгүүр табижархёоб,— гэжэ мүрысөөнэй hүүлдэ биатлонист Александр Тихонов шаналма.

Нээрээшье, халагламаар даа. Манай эрхим биатлонист Тихонов hүүлэй үедэ яhала хурдан, мэргэншье спортсмен байhaараа онсо шалгардаг hааб даа. Зүгөөр Саппорада үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Тихонов алтан медальда хүртэхэ золгүй байба бшуу. Тэрэ Гренобльдо үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хоёрдохи нүхэдтэеэ эстафетэ дамжуулхадаа эрхимлэhэн бэлэй.

Буудажа байгаад, санаар урилдагшадай дундаhaa, Гренобльдо эрхимлэhэн Норвегиин Тронхейма хотын полициин хүдэлмэрилэгшэ Магнар Сольберг дахинаа түрүү hуури эзэлбэ. Тэрэ 20 километрэй зайе 1 час 15 минута 55,50 секунда соо гаталhан, хоёрдохи, гурбадахяа буудахадаа хоёр hомоёо алдаhан байба.

Мүнгэн медальда хүртэhэн ГДР-эй Хансйорг Кнайте гэгшэ түрүүшын ээлжээндэ нэгэ дахин дээгүүр буудаашье haa, зайгаа удаан саг соо гаталжа, эрхимлэгшэhээ гээгдээ. Швециин түлөөлэгшэ Ларс-Еран Арвидсон бронзо медальда хүртэбэ. Манай Тихонов дүрбэдэхи hуури эзэлээ. Биатлонистнуудай дунда үшөө нэгэ мүрысөөн — эстафетэ дамжуул... hонирхолтой урилдаан үнгэрг... дэхэ юм. Эндэ манай биатло... стнууд хурданшье hаа, сага... са буудахадаа яаран, мэгдэ... гүй, тудажал гарахые эрмэл... хэ бэзэ.

ФИГУРИСТНУУДАЙ дун... ээлжээтэ программын гүйсэ... хэгдэhэнэй hүүлээр ЧССР-... түлөөлэгшэ, дэлхэйн, Европ... чемпион Ондрей Непела 1176... баллтай болонхой, түрүү hуу... эзэлжэ ябана. Францин ф... гурист Патрик Пера гэгшэ ... химлэгшэhээ 54,5 баллаар ... дэжэ ябана. Манай Сергей Че... верухин 1101,9 баллтай түр... hууриин түлөө ана мана тул... дажа ябана. Мүнөөдөө дүрбэд... хи hууриида гараhан ГДР-эй Я... Хоффман Четверухинhaa 71... баллаар гээгдэжэ ябана. М... Москвагай Владимир Ковал... 1018,6 баллтай боложо, дол... дохи hууриида гараба. Эдэнэр... хоорондо эхилhэн мүрысөөн... hүүлшын наадан мүнөөдэр д... рэхэ юм.

ХОККЕЙ. СССР-эй сугл... лагдамал командын хоккеис... нүүд гурбадахи уулзалгад... Американ командые 7:2 гэhэ... тоотойгоор шүүжэ гараба. М... най спортсмен Мальцев — хоё... Блинов, Харламов, Викуло... Зимин, Цыганков, Америк... Сандерс Ахерн гэгшэд нэжэ... шайба сохижо оруулhан бай...

Үсэгэлдэр манай ороной хо... кеистнүүд Польшын команд... тай наадаба.

Швециин хоккеистнүүд... суглуулагдамал команда уд... дэр Польшын командые 5:3 ... hэн тоотойгоор шүүжэ гара...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Республикын барилгашадай 1972 оной социалис уялганууд. С. Цыдыповэй барилга дээрэhээ хэhэн фоторепортаж. ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. Арадай хиналтын хуудаhан.

Гурбадахи хуудаhанда. «Сионизмын нюуса ба элирхэй түхэл» В. Гущинай статья. Уласхоорондын мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Зэргэдэ мичман, прапорщик» — Н. Синичкинэй статья, «ДОСААФ-ай лотерей юугээрээ hонирхолтойб» — А. Александровой корреспонденци.

Сэнхир экран

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА:

14.00 — дамжуулгын программа. 14.05 — үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 14.35 — орон доторхи hонин. 14.45 — «Северная повесть» гэhэн уран hайханай фильм. 16.00 — «Олимпиин үбэлэй XI наадануд дээрэ» гэhэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.30—телепанорама. 18.50 — концерт. 19.10 — «Советүүд — арадай засаг» гэhэн дамжуулга. 19.40 — «Хурьга абалга үргэлжэлhөөр» гэhэн дамжуулга.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАМ...

20.00 — «Олимпиин ү... XI наадануд дээрэ» ... дамжуулга. 20.35 — ... дней Камаза» гэhэн (таб... үдэр) дамжуулга. 20.5... «Седьмой день» гэhэн ... hайханай фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...

22.15 — хүгжэм.

«ОРБИТЫН» ПРОГРА...

22.25 — дамжуулгын ... грамма. 22.30 — «США: ... ность справа» гэhэн дам... га. 23.00 — орон доторх... нин. 23.10 — «Олимпиин ... лэй XI наадануд дээрэ» ... дамжуулга.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-03401. Заказ № 11